HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 9/2013 Cena $ 2.50 SEPTEMBER 2013

Pokračování cyrilometodějské tradice

Metoděj krátce před svou smrtí exkomunikoval nitranského biskupa Wichinga, který se chtěl stát jeho nástupcem, a vybral na své místo vzdělaného kněze domácího původu jménem Gorazd. Ze strany moravského arcibiskupa to byla vysoce riskantní hra. Tento postup totiž odporoval kanonickému právu, nového arcibiskupa musel ustanovit papež. Dá se ale předpokládat, že muž Metodějových kvalit a diplomatických zkušeností by byl takovou situaci ustál. Jenže Metoděj uprostřed sporu zemřel, aniž se stačil v Římě obhájit, a jeho stoupenci se tak ocitli v mimořádně těžkém postavení.

Svatopluk dal jasně najevo, že se bude přesně řídit rozhodnutím papeže Štěpána V. (885-891) a kanonické právo stálo na straně Wichinga. Nitranský biskup se proto rozhodl, věren své povaze, rozseknout celou záležitost jednou provždy otevřeným násilím: v souladu s pokynem papeže Štěpána V. byli všichni kněží, kteří se neodřekli slovanské liturgie - a bylo jich hodně - vyhnáni, jiní uvězněni, mnozí pak prodáni do otroctví. A jak barvitě líčí o řadu let později bulharský arcibiskup Theofylakt, životopisec jednoho z těchto vyhnanců, Metodějova žáka svatého Klimenta Ochridského, nepostupovalo se při tom právě v rukavičkách: "Jedny nelidsky mučili a druhým vykrádali příbytky, spojujíce ziskuchtivost s bezbožností, jiné vláčeli nahé v trní, a to lidi staré a takové, kteří již překročili Davidovy hranice věku. A kteří z kněží a jáhnů byli mladší, ty prodávali židům, sami hodni Jidášova osudu a oprátky. Kdo měli hodnost učitelů, jako byl onen Gorazd, jehož povznesla ctnost na Metodějův stolec, avšak zloba heretiků odstraněním tohoto muže zbavila onen stolec ozdoby, a rovněž kněz Kliment, muž nejznamenitější, i Laurentius, Naum a Angelár, tyto tedy a ještě více jiných významných mužů zavřeli v okovech do vězení, kde se jim odepřela veškerá útěcha, když ani příbuzní, ani známí je nesměli nijakým způsobem navštěvovat."

A co na tyto drsné čistky Svatopluk?

Theofylakt nepatří právě k obdivovatelům moravského vládce, ale uvádí, že všechny tyto násilné akce se odehrály v době, kdy byl Svatopluk nepřítomen. Dokonce přímo vyslovuje přesvědčení, že kdyby byl Svatopluk ve svém sídle, nikdy by si Wiching nemohl vůči "vyznavačům pravdy" něco takového dovolit. Svatopluk by to nepřipustil.

Wiching si ovšem jako realista byl plně vědom, že i v okovech jsou pro něj přední mužové slovanského duchovenstva příliš nebezpeční, a hleděl se jich proto co nejdříve zbavit. Ostatně sám papež a podle jeho instrukcí i Svatopluk přece výslovně žádali jejich vyhnání ze země.

Vězňové byli tedy propuštěni a předáni německým vojákům, kteří je pak hnali směrem k Dunaji, a to, opět podle Theofylaktova líčení, zcela nahé. "Takto jim současně způsobili dvojí zlo: hanbu a utrpení z mrazivého větru, který ustavičně v podunajských končinách dorážíval. Ba i meče jim přikládali na šíje, jako by je chtěli zabít, a k bokům přikládali kopí, jako by je chtěli do nich vrazit, aby neumírali jedinou smrtí, ale tolikrát, kolikrát ji očekávali. I toto vojákům přikázali nepřátelé."

Tak opouštěli Moravu někdejší žáci Konstantina a Metoděje.

Osud samotného Gorazda je dodnes nejasný. Existují však domněnky, že ze země vyhnán nebyl. Koneckonců byl to příslušník vznešeného domácího rodu. Není vyloučeno, že se ukrýval na dvoře některého z velmožů nakloněných slovanské liturgii a že byl kolem roku 900, kdy, jak ještě uslyšíme, na Velkou Moravu přišli legáti papeže Jana IX., aby reorganizovali moravskou provincii, dosazen do funkce moravského arcibiskupa. Není těžké si představit, že kníže Mojmír II. informoval papežské legáty o Wichingových intrikách i o poslední vůli arcibiskupa Metoděje, který si právě Gorazda přál vidět na svém místě.

Existují však i teorie, že Gorazd odešel do Polska nebo do Bulharska. Jisté je jen jedno: ať už se jeho další osudy vyvíjely jakkoli, byl Gorazd mimořádně nadaným a ušlechtilým člověkem, vynikajícím vzdělancem a skutečně důstojným následovníkem soluňských bratří.

Kliment s Naumem a Angelárem naproti tomu prokazatelně odešli do Bulharska, k němuž tehdy patřila i Makedonie. Bělehradský vojenský velitel je poslal k bulharskému chánovi Borisovi-Michaelovi. Ten je přijal s otevřenou náručí, protože v nich viděl užitečnou protiváhu k trvalému byzantskému tlaku, a část z nich usadil ve východní části své říše kolem Ochridského jezera. Borisův nástupce Symeon pak dokonce ustanovil Klimenta biskupem této oblasti. Další skupinu slovanských kněží ponechal Boris přímo v Preslavi. Vytvořila se tak dvě nová centra slovanské liturgie, která se pak odtud šířila do celého Bulharska. V těchto střediscích se ustavily i dvě nové staroslověnské literární školy. V čele té ochridské stál opět biskup Kliment a pod jeho vedením se tu dále pěstovala tradice hlaholská. V Preslavi pak byla hlaholice postupně nahrazována tzv. cyrilicí, písmem pojmenovaným na počest svatého Konstantina-Cyrila. Z této cyrilice se později vyvinula azbuka. Prostřednictvím ochridské a preslavské slovanské literární školy byl tak kulturní odkaz Konstantina a Metoděje zachráněn a později předán i jiným slovanským národům, zejména Srbům a Rusům.

Wiching se přes všechny své úskoky patrně nikdy moravským arcibiskupem nestal. Prameny o něm hovoří i nadále jen jako o biskupovi nitranském.

Pokračování na str. 14

Foto na titulní straně:
Katedrální kostel sv. Klimenta a sv. Pantelejmona v Ochridu postavený na základech staveb z 9. - 15. století, za osmanské nadvlády přestavěný na mešitu, nedávno kompletně zrekonstruovaný a znovu vysvěcený. Jsou v něm uloženy ostatky sv. Klimenta Ochridského, který zde založil první klášter. Makedonci i Bulhaři jej považují za zakladatele národní kultury.

Svatí sedmipočetníci

Svatý **Gorazd** se narodil kolem r. 830, podle jedněch pocházel z Moravy, podle jiných z nitranska od Galanty na Slovensku, kde snad měl Gorazdův rod velké statky. Ještě před příchodem byzantské misie získal vzdělání v latinských knihách a znal římský obřad. Mezi žáky Cyrila a Metoděje je vždy uváděn na prvním místě. Doprovázel je také do Říma a r. 868 tam přijal kněžské svěcení. Krátce před smrtí jej v roce 885 Metoděj ustanovil jako svého nástupce na arcibiskupském stolci. Někteří se domnívají, že ho i vysvětil na biskupa. Nitranský biskup Wiching však tuto volbu neuznal a stoupenci slovanské liturgie byli vyhnáni ze země a Gorazd údajně skončil mučednickou smrtí. O jeho osudech však nemáme spolehlivých zpráv. Jedna tradice tvrdí, že se svými druhy odešel do Bulharska, zde sepsal život Metodějův a Kyjevské listy a zemřel v Beratu v dnešní Albánii, kde se v místní katedrále uctívají jeho ostatky. Druhá tradice říká, že se po vyhnání Metodějových žáků skrýval na Moravě a při obnově zdejší církevní organizace papežem Janem IX. za knížete Mojmíra II. r. 899 byl římskými legáty s dalšími třemi vysvěcen na biskupa a jmenován arcibiskupem. Po pádu Velké Moravy r. 907 prý odešel do Polska, kde zemřel.

Svatý **Klement Ochridský** je uznáván za neméně významného Metodějova žáka. Narodil se mezi léty 830 a 840. Byl Slovanem, vychovaným a vzdělaným v byzantské škole a znal Metoděje od svého mládí. Na Velkou Moravu přišel s věrozvěsty r. 863 a setrval na ní 23 let až do vyhnání v roce 886. Po Cyrilově smrti sepsal jeho životopis. Je označován za velmi vzdělaného muže. Po odchodu do Bulharska ho kníže Boris pověřil organizací církevní správy v západní Makedonii s centrem v Ochridu, kde se stal r. 893 arcibiskupem. Klement otvíral základní i vysoké školy. Podle životopisce vychoval na 3500 kněží. Dochovalo se více než 50 jeho autentických děl. Mezi jinými sepsal životopisy svatých Otců, zejména poustevníků, liturgické texty a další. Je považován za autora psacího písma tzv. cyrilice, z níž se později vyvinula azbuka. Zemřel jako poslední ze sedmipočetníků 27.7. 916 v klášteře sv. Pantelejmona v Ochridu, který založil a kde byl pochován.

Svatý **Naum,** narozený kolem r. 830, původem též Slovan z bohaté rodiny byl již před odchodem na Velkou Moravu mnichem. Spolu s Klimentem tvořili po celý život nerozlučnou dvojici. Byl s ním v Plisce i v Ochridu a pomáhal mu v učitelské činnosti. Je autorem Kánonu o sv. apoštolu Ondřejovi. Kolem r. 900 se usadil v klášteře sv. Michaela archanděla, který sám postavil na břehu Ochridského jezera. Žil hlubokým duchovním a asketickým životem a stal se významným vůdcem mnišského života mezi jižními Slovany. Zemřel 23. 12. 910. Je označován jako divotvůrce, protože na jeho hrobě a nebo na jeho přímluvu se událo mnoho zázraků. Dodnes do kláštera sv. Nauma proudí zástupy poutníků. Je vzýván jako pomocník při duševních chorobách.

Svatý **Angelár** – nevíme spolehlivě, zda byl původem Řek nebo Slovan. Doprovázel Klimenta a Nauma do Bulharska, kde byl potom na dvoře velmože Česlava, kde na přelomu let 886-887 zemřel. Jeho ostatky jsou v katedrále v Beratu.

Svatý **Sáva** – o jeho životě nemáme mnoho údajů. Někteří badatelé se domnívají, že byl tím knězem nebo diákonem, kterého si císař a patriarcha Fotios ponechali při Metodějově návštěvě v Konstantinopoli (okolo r. 882). Jeho jméno nasvědčuje, že byl mnichem, a to už na začátku cyrilo-metodějské mise. Nevíme kdy a kde zemřel, ani kde je pochován. Je považován za autora Služby sv. Cyrilovi a Rozpravy o žaltáři.

Věnci chvály zdobíme slavné sedmipočetníky,
kteří zazářili jako jasná světla
a zvěstovali nám trojjediného Boha,
Cyrila s Metodem, Klimenta, Nauma se Sávou
a Gorazda s Angelárem,
neochvějné sloupy slovanské církve,
Božím duchem naplněné bojovníky našeho Slova,
kteří odhánějí ďábelské učení a modlí se ke Kristu Bohu,
aby našim duším daroval pokoj a velké milosrdenství.

Díky postům jste se stali neporazitelnými,
úklady zlých nepřátel jste přemohli božskou mocí,
množství nepokřtěných Slovanů jste naučili pravé víře
a přijali jste věnec slávy.
Modlete se za nás ke Kristu, sedmipočetníci,
aby nám odpustil hříchy.

Podle starých řeckých modlitebních knih

Bože, Tys povolal svatého Gorazda, Klimenta, Nauma, Angelára a Sávu, aby pokračovali v díle svatého Cyrila a Metoděje; na jejich přímluvu nauč i nás předávat svěřený poklad víry, abychom všichni rostli v milosti a v poznání Tvého Syna Ježíše Krista. Neboť on s Tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen

Z římské liturgie svátku sv. Gorazda a druhů

LITURGICKÁ ČTENÍ

24.neděle v mezidobí - 15.září 2013

1.ČTENÍ - Ex 32, 7-11. 13-14

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Sestup dolů, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, přivodil si zkázu. Uhnuli brzo z cesty, kterou jsem jim přikázal. Ulili si býčka a klanějí se mu, obětují mu a říkají: Izraeli, to je tvůj Bůh, který tě vyvedl z egyptské země.“ Hospodin řekl dále Mojžíšovi: „Viděl jsem tento lid, je to lid tvrdé šíje. Nebraň mi, ať vzplane můj hněv proti nim, ať je vyhubím; z tebe však udělám veliký národ.“ Mojžíš konejšil Hospodina, svého Boha, slovy: „Hospodine, proč plane tvůj hněv proti tvému lidu, který jsi vyvedl velikou silou a mocnou rukou z egyptské země? Rozpomeň se na Abraháma, na Izáka a na Izraele, své služebníky, kterým jsi sám při sobě přisahal a vyhlásil: Rozmnožím vaše potomstvo jako nebeské hvězdy a celou tuto zemi, jak jsem řekl, dám vašemu potomstvu a zdědí ji navěky.“ A Hospodin se nad nimi slitoval a nedopustil neštěstí, kterým hrozil svému lidu.

2.ČTENÍ - 1 Tim 1, 12-17

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Děkuji tomu, který mi dal sílu, Kristu Ježíši, našemu Pánu, že mě uznal za věrného a vzal mě do služby, ačkoli dříve jsem byl rouhač, pronásledovatel a násilník. Dostalo se mi však milosrdenství, protože jsem to dělal z nevědomosti ve své nevěře. Milost našeho Pána se však na mně tím hojněji projevila s vírou a láskou v Kristu Ježíši. Na tuto nauku je spolehnutí a zaslouží si, aby se jí naprosto věřilo: Ježíš Kristus přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já mezi ně patřím na prvním místě. Ale právě proto jsem došel milosrdenství, aby tím Ježíš Kristus na mně jako na prvním ukázal celou svoji shovívavost; já jsem měl být příkladem pro ty, kdo v něho v budoucnosti uvěří, a tak dosáhnou věčného života. Králi věků, Bohu nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému buď čest a sláva na věčné věky. Amen.

EVANGELIUM - Lk 15, 1-32

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Do Ježíšovy blízkosti přicházeli sami celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a učitelé Zákona mezi sebou reptali: „Přijímá hříšníky a jí s nimi!“ Pověděl jim tedy toto podobenství: „Kdo z vás, když má sto ovcí a jednu z nich ztratí, nenechá těch devětadevadesát v pustině a nepůjde za tou ztracenou, dokud ji nenajde? A když ji najde, s radostí si ji vloží na ramena. Až přijde domů, svolá své přátele i sousedy a řekne jim: 'Radujte se se mnou, protože jsem našel svou ztracenou ovci.' Říkám vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který se obrátí, než nad devětadevadesáti spravedlivými, kteří obrácení nepotřebují. Nebo která žena, když má deset stříbrných mincí a jednu z nich ztratí, nerozsvítí svítilnu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde? A když ji najde, svolá své přítelkyně i sousedky a řekne jim: 'Radujte se se mnou, protože jsem našla stříbrnou minci, kterou jsem ztratila.' Právě tak, říkám vám, mají radost Boží andělé nad jedním hříšníkem, který se obrátil.“ Dále řekl: „Jeden člověk měl dva syny. Mladší z nich řekl otci: 'Otče, dej mi z majetku podíl, který na mě připadá.' On tedy rozdělil majetek mezi ně. Netrvalo dlouho a mladší syn sebral všechno, odešel do daleké země a tam svůj majetek rozmařilým životem promarnil. Když všechno utratil, nastal v té zemi velký hlad, a on začal mít nouzi. Šel a uchytil se u jednoho hospodáře v té zemi. Ten ho poslal na pole pást vepře. Rád by utišil hlad lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu je nedal. Tu šel do sebe a řekl: 'Kolik nádeníků mého otce má nadbytek chleba, a já tady hynu hladem! Vstanu a půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už nejsem hoden, abych se nazýval tvým synem. Vezmi mě jako jednoho ze svých nádeníků!' Vstal a šel k svému otci. Když byl ještě daleko, otec ho uviděl a pohnut soucitem přiběhl, objal ho a políbil. Syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už nejsem hoden, abych se nazýval tvým synem.' Ale otec nařídil služebníkům: 'Honem přineste nejlepší šaty a oblečte ho, dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy! Přiveďte vykrmené tele a zabijte ho! A hodujme a veselme se, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zas nalezen!' A začali se veselit. Jeho starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to znamená. On mu odpověděl: 'Tvůj bratr se vrátil a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že se mu vrátil zdravý.' Tu se starší syn rozzlobil a nechtěl jít dovnitř. Jeho otec vyšel a domlouval mu. Ale on otci odpověděl: 'Hle, tolik let už ti sloužím a nikdy jsem žádný tvůj příkaz nepřestoupil. A mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. Když ale přišel tenhle tvůj syn, který prohýřil tvůj majetek s nevěstkami, dals pro něj zabít vykrmené tele!' Otec mu odpověděl: 'Dítě, ty jsi pořád se mnou a všechno, co je moje, je i tvoje. Ale máme proč se veselit a radovat, protože tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zase nalezen.'“

25.neděle v mezidobí - 22.září 2013

1.ČTENÍ - Am 8, 4-7

Čtení z knihy proroka Amosa.

Slyšte to vy, kteří šlapete po nuzném, utlačujete chudáky země! Říkáte: „Kdypak už bude po slavnosti novoluní, abychom mohli prodávat obilí, kdypak již bude po sobotě, abychom mohli otevřít sýpky, zmenšovat míru, zvyšovat cenu, užívat podvodných vah, chudáka kupovat za peníze, nuzáka za pár opánků? I nejhorší obilí prodáme.“ Při chloubě Jakubově Hospodin přísahal: „Navěky nezapomenu na žádný jejich skutek!“

2.ČTENÍ - 1 Tim 2, 1-8

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

První věc, ke které vybízím, je tato: ať se konají modlitby prosebné, přímluvné i děkovné za všecky lidi, za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. Tak je to dobré a milé Bohu, našemu spasiteli. On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy. Je totiž jenom jediný Bůh a jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš, který vydal sám sebe jako výkupné za všechny. To bylo zjeveno ve svůj čas; a já jsem byl ustanoven za hlasatele toho a za apoštola - to mluvím pravdu a nelžu - za učitele víry a pravdy mezi pohany. Přeji si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.

EVANGELIUM - Lk 16, 1-13

Slova svatého evangelia podle Lukáše.
Ježíš řekl svým učedníkům:
„Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že prý zpronevěřuje jeho majetek. Zavolal ho a řekl mu: 'Co to o tobě slyším? Slož účty ze svého správcovství! Správcem už dál být nemůžeš.' Správce si řekl: 'Co si počnu, když mě můj pán zbavuje správcovství? Kopat neumím, žebrat se stydím. Už vím, co udělám, aby mě lidé přijali k sobě do domu, až budu zbaven správcovství.' Zavolal si dlužníky svého pána, každého zvlášť, a zeptal se prvního: 'Kolik jsi mému pánovi dlužen?' Odpověděl: 'Sto věder oleje.' Řekl mu: 'Tady máš svůj úpis, honem si sedni a napiš padesát.' Pak se zeptal druhého: 'Kolik ty jsi dlužen?' Odpověděl: 'Sto korců pšenice.' Řekl mu: 'Tady máš svůj úpis a napiš osmdesát.' Pán pochválil nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Děti tohoto světa jsou totiž k sobě navzájem prozíravější než děti světla. A já vám říkám: Získávejte si přátele z nespravedlivého mamonu, abyste - až ho nebude - byli přijati do příbytků věčných. Kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci, a kdo je v maličkosti nepoctivý, je nepoctivý i ve velké věci. Jestliže jste tedy nebyli věrní v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří pravé bohatství? Jestliže jste nebyli věrni v cizím, kdo vám dá, co je vaše? Žádný služebník nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat a druhého milovat, nebo se bude prvního držet a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu."

26.neděle v mezidobí - 29.září 2013

1.ČTENÍ - Am 6, 1a. 4-7

Čtení z knihy proroka Amosa.
Toto praví všemohoucí Pán: „Běda těm, kdo si zpupně žijí na Sióně, bezstarostně na samařské hoře! Léhají na ložích ze slonoviny, hoví si na divanech, jídají jehňata ze stáda, telata vykrmená v chlévě. Prozpěvují si za zvuku harfy, vymýšlejí si jako David hudební nástroje. Z misek pijí víno, nejlepším olejem se natírají, ale nad zkázou Josefovou se netrápí. Proto nyní půjdou v čele vyhnanců do zajetí, skončí jásot povalečů!"

2.ČTENÍ - 1 Tim 6, 11-16

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.
Boží muži, usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života. K němu jsi byl povolán, a proto jsi složil před mnoha svědky slavnostní vyznání. Před Bohem, který všemu dává život, a před Kristem Ježíšem, který před Ponciem Pilátem vydal slavnostní svědectví, ti nařizuji: Uchovej nauku bez poskvrny a bez úhony až do slavného příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Ten příchod nám ukáže ve svůj čas blahoslavený a jediný Panovník, Král králů a Pán pánů. On jediný má nesmrtelnost a přebývá v nepřístupném světle. Nikdo z lidí ho neviděl, ani uvidět nemůže. Jemu patří čest a věčná moc! Amen.

EVANGELIUM - Lk 16, 19-31

Slova svatého evangelia podle Lukáše.
Ježíš řekl farizeům: „Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do šarlatu a kmentu a každý den pořádal skvělou hostinu. U jeho dveří léhal jeden žebrák - jmenoval se Lazar - plný vředů, a rád by utišil hlad aspoň z toho, co padalo z boháčova stolu; a ještě k tomu přicházeli psi a lízali mu vředy. Žebrák umřel a andělé ho odnesli do Abrahámova náručí. Pak umřel i boháč a byl pohřben.V pekle v mukách zdvihl oči a viděl zdálky Abraháma a v jeho náručí Lazara. A zvolal: 'Otče Abraháme, slituj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí aspoň konečekprstu ve vodě a ovlaží mi jazyk, protože zakouším muka v tomto plamenu.' Abrahám však odpověděl: 'Synu, uvědom si, že ty ses měl dobře už zaživa, Lazar naproti tomu špatně. A nyní se tu on raduje, a ty zakoušíš muka. A k tomu ke všemu zeje mezi námi a vámi veliká propast, takže nikdo nemůže přejít odtud k vám, i kdyby chtěl, ani se dostat od vás k nám.' Boháč řekl: 'Prosím tě tedy, otče, pošli ho do mého otcovského domu. Mám totiž pět bratrů, ať je varuje, aby se také oni nedostali do tohoto místa muk.' Abrahám odpověděl: 'Mají Mojžíše a Proroky, ať je uposlechnou!' On však odporoval: 'Ne, otče Abraháme! Ale když k nim někdo přijde z mrtvých, pak se obrátí.' Odpověděl mu: 'Jestliže neposlouchají Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.'"

27.neděle v mezidobí - 6.října 2013

1.ČTENÍ - Hab 1, 2-3; 2, 2-4

Čtení z knihy proroka Habakuka.
Jak dlouho již volám o pomoc, Hospodine - ty však neslyšíš; křičím k tobě: „Násilí!" - ty však nepomáháš. Proč mi dáváš hledět na bezpráví? Mám se dívat na soužení? Zpustošení a násilí je přede mnou, povstávají hádky, rozléhá se svár. Tu mně Hospodin odpověděl: „Napiš vidění, vyryj ho zřetelně na desky, aby ho mohl každý snadno přečíst. Na určený čas totiž ještě čeká vidění, spěje však k naplnění a nezklame. I když ještě prodlévá, počkej na ně, neboť jistě se splní, nedá se zdržet. Hle, zahynul ten, kdo nebyl upřímný v duši, spravedlivý však bude žít pro svou věrnost."

2.ČTENÍ - 2 Tim 1, 6-8. 13-14

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.
Milovaný! Vybízím tě: oživ zase plamen Božího daru, který ti byl dán vkládáním mých rukou. Vždyť Bůh nám nedal ducha bojácnosti, ale ducha síly, lásky a rozvážnosti! Proto se nestyď veřejně vyznávat našeho Pána ani se nestyď za mě, že nosím kvůli němu pouta. Naopak: Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia. Jako vzoru zdravé nauky se drž toho, cos ode mě slyšel, a měj při tom víru a lásku v Kristu Ježíši. Ten drahocenný, tobě svěřený poklad opatruj skrze Ducha svatého, který v nás bydlí.

EVANGELIUM - Lk 17, 5-10

Slova svatého evangelia podle Lukáše.
Apoštolové prosili Pána: „Dej nám více víry!" Pán řekl: „Kdybyste měli víru jako hořčičné zrnko a řekli této moruši: 'Vyrvi se i s kořeny a přesaď se do moře!', poslechla by vás. Když někdo z vás má služebníka, a ten orá nebo pase, řekne mu snad, až se vrátí z pole: 'Hned pojď a sedni si ke stolu?' Spíše mu přece řekne: 'Připrav mi večeři, přepásej se a obsluhuj mě, dokud se nenajím a nenapiji. Potom můžeš jíst a pít ty.' Děkuje snad tomu služebníkovi, že udělal, co mu bylo přikázáno? Tak i vy, až uděláte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: 'Jsme jenom služebníci. Udělali jsme, co jsme byli povinni udělat.'"

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1.do 31.srpna 2013

Politické události

Rusnokova vláda důvěru nezískala, ale rozpadla se i pravicová většina

Úřednická vláda sestavená na přání prezidenta Miloše Zemana Jiřím Rusnokem získala 93 hlasů, k vyslovení důvěry Poslanecké sněmovny to však nestačilo. Kabinet 7. srpna podpořili sociální demokraté, komunisté, poslanci Věcí veřejných a tři nezařazení, proti hlasovalo 100 členů dolní komory parlamentu. Nebyli mezi nimi ale dva poslanci za ODS Tomáš Úlehla a Jan Florián, kteří tak porušili interní dohodu bývalé koalice (ODS, TOP 09 a LIDEM) a ODS je následně vyloučila ze svých řad. Hlasování se nezúčastnila ani předsedkyně LIDEM Karolína Peake. Bývalá koalice tím zároveň nepotvrdila většinu, kterou deklarovala již od jmenování úřednického kabinetu. Opakovaně tehdy tvrdila a dokládala i podpisy jednotlivých poslanců, že má 101 hlasů potřebných k získání důvěry Poslanecké sněmovny a je schopna sestavit novou vládu v čele s předsedkyní Poslanecké sněmovny Miroslavou Němcovou (ODS). Tato většina se měla projevit právě 7. srpna při hlasování o budoucnosti Rusnokovy vlády, kterou měla jednohlasně odmítnout. Do nových voleb bude v demisi vládnout Rusnokova vláda, sám Jiří Rusnok slíbil, že nebude dělat zásadní rozhodnutí ve věcech, které nemusí být řešeny hned. Po Mirku Topolánkovi (ODS) je Jiří Rusnok (nestraník) druhým premiérem, kterému Sněmovna nevyslovila důvěru.

Předčasné volby budou 25. a 26. října, poslanci odsouhlasili rozpuštění Sněmovny

Poslanecká sněmovna si v úterý 20. srpna odhlasovala své rozpuštění. Termín konání předčasných voleb stanovil prezident Miloš Zeman na 25. a 26. října. O rozpuštění dolní komory parlamentu se začalo vážně diskutovat ještě před hlasováním o vyslovení důvěry vládě Jiřího Rusnoka (nestr.). Vypsání předčasných voleb jako nejlepší řešení krize po pádu Nečasovy vlády prosazovali už dříve opoziční sociální demokraté a komunisté. Po nevyslovení důvěry Rusnokově vládě zareagovala jako první TOP 09. Ihned po oznámení výsledků veřejného hlasování požádal předseda jejího poslaneckého klubu Petr Gazdík o svolání mimořádné schůze k rozpuštění Sněmovny. S vlastním návrhem stejného znění přišla i ČSSD. Obě tyto strany spolu s VV a KSČM pak podaly oficiální žádost, kterou podpořilo 126 poslanců. Při samotném hlasování souhlasilo s návrhem dokonce 140 ze 147 přítomných zákonodárců. Proti hlasovala například předsedkyně dolní komory Miroslava Němcová, jako jediná z poslanců ODS neopustila sál. Rozpuštění Poslanecké sněmovny vstoupilo v platnost 28. srpna, kdy je potvrdil prezident republiky Miloš Zeman, který zároveň určil i termín konání předčasných voleb.

Začal soud s poslancem Rathem. První týden zabrala jeho výpověď a přiznání Salačové

První fáze hlavního soudního líčení v případu bývalého středočeského hejtmana z ČSSD Davida Ratha začala u Krajského soudu v Praze 7. srpna. Jen přečtení obžaloby, která má 88 stran, zabralo hodinu a půl. Poté deset hodin vypovídal David Rath a přišlo přiznání podnikatelky Ivany Salačové ke korupci, v podstatě se ale proces nikam neposunul. Soudce předpokládá, že proces potrvá kolem deseti týdnů. Krajský státní zástupce Petr Jirát ve své žalobě obvinil Davida Ratha a deset dalších osob z manipulace s veřejnými zakázkami v oblasti zdravotnictví a stavebnictví v období od srpna 2011 do května 2012. Uvedl například někdejšího poslance Petra Kotta, podnikatele Pavla Drážďanského nebo bývalou ředitelku kladenské nemocnice Kateřinu Pancovou. Hlavní obvinění, Petr Kott a Kateřina Pancová, popřeli během líčení svou vinu a na dotazy odmítli odpovídat. David Rath nazval celou událost vykonstruovanou megakorupční kauzou, pro novináře je to zároveň nejsledovanější proces roku. Vyjádřila se korunní svědkyně - Ivana Salačová, bývalá ředitelka stavební firmy FISA. Jako jediná v procesu má status spolupracující obviněné, soud by jí díky němu mohl udělit nízkou sazbu trestu. Salačová podrobně popsala, jak se v daném období se zakázkami manipulovalo, chovala se ale tak nejistě, že se stala opěrným bodem obhajoby. Na rozdíl od ní působil David Rath klidně a přesvědčivě, mluvil s rozvahou a několikrát se i usmál. Celkem je naplánovaných 40 jednacích dnů. Nejvyšší trest hrozí právě Rathovi, a to až dvanáct let vězení za přijetí úplatků v celkové hodnotě 16 milionů korun.

Ústavní soud je kompletní, v čele má staronového předsedu Rychetského

Prezident Miloš Zeman jmenoval 7. srpna dva nové ústavní soudce. Ludvík David a Kateřina Šimáčková na postech nahradili Vojena Güttlera a Pavla Holländera, kteří odešli po dvaceti letech ve funkci. Prezident také prodloužil mandát dosavadnímu předsedovi Pavlu Rychetskému o další čtyři roky. Nicméně soud bude v kompletní patnáctičlenné sestavě jen do 29. srpna, kdy vyprší mandát Dagmar Lastovecké. Senát totiž neschválil prezidentovi jeho poslední nominaci. Předseda Městského soudu v Praze Jan Sváček jako kandidát přitom neprošel hlasováním už podruhé. Loni jej na post ústavního soudce navrhoval tehdejší prezident Václav Klaus. Tenkrát mu funkce unikla o pouhé dva hlasy. Nyní byl nesouhlas senátorů mnohem výraznější. Proti se vyslovilo 45 ze 75 přítomných zákonodárců. Přesto je Zeman v tomto ohledu velmi úspěšný. Senát doposud schválil sedm z devíti jím navržených kandidátů.

V Brně si připomněli úspěšnou obranu města za třicetileté války

Den Brna, pořádaný již po devatenácté na počest hrdinství Brňanů při obraně města před švédskými vojsky maršála Torstensona, vyvrcholil letos komponovanou historickou ukázkou boje o hrad Špilberk. Právě zde se odehrávaly v roce 1645 v rámci třicetileté války při obléhání města ty nejurputnější boje,

které podle pověsti ukončili obránci až lstí, když zazvonili poledne o hodinu dříve, a maršál Torstenson tak musel podle slibu obléhání ukončit. Tradiční zvonění nechybělo ani tentokrát, brněnský Petrov svým zvoněním přerušil zápolení asi sto dvaceti vojáků v historických kostýmech. Mimo bitvu samotnou prošel městem i kostýmový průvod, který tak jako každý rok uctil společně s představiteli Brna památku velitele obránců, Jeana-Louise Raduita de Souches, jenž je pohřben v kostele sv. Jakuba. Třídenní slavnosti provázel bohatý program, obsahoval například divadelní představení, exhibice historického šermu, ohňostroj, hudební nešpory či aktivity pro děti.

Ekonomika

Z ekonomiky stručně

* V České republice v červenci vzrostla nezaměstnanost na 7,5 procenta z červnových 7,3 procenta. Ministerstvo práce a sociálních věcí to oznámilo 8. srpna. Úřad práce evidoval 551.096 uchazečů o zaměstnání. Jejich celkový počet stoupl proti předchozímu měsíci o 10.623 osob a meziročně o 65.499.

* Po poklesu v šesti čtvrtletích za sebou vzrostl HDP ve druhém čtvrtletí letošního roku o 0,7 procenta. Vyplynulo to z předběžných údajů Českého statistického úřadu zveřejněných 14. srpna. Meziročně ale HDP klesl o 1,2 procenta.

Kurzovní lístek 30. 8. 2013 (střed)

EUR, 1 .....25.735
Kanada, 1 .....18.450
USA, 1 .....19.445

Kultura

Ministr Balvín odvolal a znovu jmenoval ředitele Národního divadla

Ministr kultury Jiří Balvín (nestr.) odvolal nového ředitele Národního divadla Jana Buriana. Učinil tak 1. srpna, tedy v den Burianova nástupu do funkce. Tento krok zdůvodnil svými pochybnostmi ohledně průběhu výběrového řízení na tento post. Burian byl do čela instituce jmenován předchozí ministryní Alenou Hanákovou (Starostové podporující TOP 09), a to po rozhodnutí nezávislé expertní komise. Balvín prohlásil, že hodlá do konce srpna vypsat nové výběrové řízení. Na tuto událost však ihned zareagovalo vedení činohry Národního divadla. Jako první rezignoval její ředitel Michal Dočekal. Ten se k situaci vyjádřil v otevřeném dopise ministrovi: „Jste třetím ministrem kultury v řadě, který zcela nezdůvodněně odvolal ředitele Národního divadla. Jsme tím znechuceni. Tato vláda se prohlašuje za vládu odborníků. Vy jste svým krokem na veškerá odborná hlediska zcela rezignoval. Zdiskreditoval jste tak definitivně funkci ministra kultury." K Dočekalovi se posléze připojila nová vedení opery Národního divadla a Státní opery, jejichž členové odmítli nastoupit do svých funkcí. Někteří herci podali výpověď. To vyvolalo obavy ohledně možného narušení repertoáru. Na ministra se snesla kritika z řad významných osobností české kultury. Kritici ministrovi vyčítali především vágní zdůvodnění jeho rozhodnutí. Dalším argumentem bylo, že by vláda neměla podnikat žádné závažné kroky bez důvěry Poslanecké sněmovny. Situaci částečně uklidnil až premiér Jiří Rusnok, který ministrovi nařídil Buriana znovu jmenovat. Ale ani poté neustala vlna výpovědí. Celkem se rozhodlo odejít dvacet herců. Osmnáct z nich ale svůj postoj nakonec přehodnotilo po návratu ředitele Dočekala. Jedinými dvěma herci, kteří ve svém přesvědčení vytrvali, jsou Richard Krajčo a Miroslav Donutil, který však bude v divadle působit nadále jako externista. Slavnostního zahájení nové sezóny v ND se poprvé v historii zúčastnil kromě ministra kultury i premiér.

Tutanchamon zůstane v Praze až do září

Poklad, který před devadesáti lety v Údolí králů nalezl Howard Carter, mohou v těchto týdnech vidět i Pražané či návštěvníci hlavního města. Na holešovickém Výstavišti je momentálně hlavním lákadlem výstava s příznačným názvem Tutanchamon - jeho hrob a poklady. A pro velký zájem zde bude až do 22. září. Ti, kteří na Výstaviště dorazí, mají možnost poznat kulturu starověkého Egypta a především život snad nejznámějšího faraona Tutanchamona. Interaktivní výstava, kterou návštěvníka provází audioprůvodce, je rozdělena do dvou částí. První se věnuje životu ve starověkém Egyptě a jeho kultuře. Seznamuje s hieroglyfy, vysvětluje spletité rodinné vztahy faraonů. A představuje Cartera a lorda Carnavona, díky nimž dnes známe Tutanchamonovo tajemství. Ve druhé části vtáhne návštěvníka do děje film. V něm se dozví, jak probíhalo urputné hledání, které zprvu vypadalo beznadějně. Pak však bude svědkem prvního seznámení archeologů s hrobkou mladého faraona. A také uvidí, jakou senzaci to tehdy v celém světě vyvolalo. Na film navazuje část výstavy, která prezentuje na tisíc pokladů, které si s sebou Tutanchamon do hrobky odnesl. Od sošek různé velikosti, pozlacených karaf, přes trůn a postele až po samotný sarkofág. Ten je nejžádanějším artefaktem výstavy. Stejně jako pozlacené schrány, ve kterých byl sarkofág uchován. Všechny vystavené předměty jsou přesné repliky originálů. Návštěvníkovi se naskytne pohled přímo do hrobky faraona. Ta překvapí tím, jak malý prostor byl egyptologovi k dispozici. Vše je poskládáno přesně tak, jak to tehdy Howard Carter v roce 1921 poprvé spatřil. Audioprůvodce k tomu dodá poutavý komentář. Výstava je zajímavě zpracovaná a především děti rychle vtáhne do doby mocných faraonů a gigantických pyramid. Výstavu tohoto tajemstvím opředeného panovníka viděli už v Brně a také v Praze se těší velkému zájmu. Proto se pořadatelé rozhodli prodloužit ji až do září.

Mezinárodní hudební festival Špilberk počtrnácté

Příznivci vážné hudby se mohli těšit ze série koncertů pod širým nebem na velkém nádvoří brněnského hradu Špilberk. Začala slavnostně 16. srpna Toccatou a fugou d moll BWV 565 Johanna Sebastiana Bacha v orchestrální úpravě Leopolda Stokowského věnovanou 90. narozeninám varhanice Aleny Veselé. Program dále nabídl například koncert vokálního kvarteta 4TET- Symphonic, requiem Giuseppa Verdiho

v podání brněnské filharmonie či muzikál Jesus Christ Superstar od Andrewa Lloyda Webera provedeného uměleckým orchestrem a sborem Městského divadla Brno. Festival trval do 23. srpna.

Česká kinematografie přišla o Jiřího Krejčíka

Ve věku 95 let zemřel 8. srpna český scenárista a filmový režisér Jiří Krejčík. Muž, který stál za zrodem mnoha českých filmů, které znají lidé napříč generacemi. Jiří Krejčík byl za svou práci a celoživotní lásku k filmu oceněn Českým lvem, Cenou Vladislava Vančury, Křišťálovým glóbem za mimořádný přínos světovému filmu či medailí Za zásluhy. Jiří Krejčík se filmu věnoval již od protektorátu, kdy pracoval v barrandovských ateliérech jako statista. A u filmu už poté zůstal celý život. Pod jeho rukou vznikly filmy jako Vyšší princip, Božská Ema nebo Penzion pro svobodné pány, které zná celé Česko. I on sám se několikrát postavil před kameru, a to ve filmech jako Pelíšky, kde si zahrál rodinného lékaře, nebo Slavnosti sněženek. S kapacitou českého filmu se do pražského kostela sv. Vojtěcha přišlo rozloučit mnoho jeho kolegů z filmového světa. Na pohřbu zazněla i píseň z Krejčíkova filmu Božská Ema. U té Juraj Jakubisko, Petr Kostka nebo Eva Holubová zavzpomínali na legendu českého filmu.

Sport

MS v atletice: dvě zlaté a jeden bronz pro českou výpravu

Jako osmá nejlepší země vyšla Česká republika z posledního mistrovství světa v atletice. Vysoko ji vynesly dvě zlaté medaile a jedna bronzová, kterou její reprezentanti na šampionátu v Moskvě získali. Světovými šampiony se stali překážkářka Zuzana Hejnová a oštěpař Vítězslav Veselý, mezi kladiváři byl třetí Lukáš Melich. Melichův bronz byl prvním cenným kovem, který česká výprava v Rusku získala, když v pondělí 12. srpna nářadí poslal do vzdálenosti 79,36 metru. O tři dny později pak Zuzana Hejnová suverénně triumfovala na 400 metrů překážek v čase 52,83 vteřin, čím vylepšila svůj český rekord o 24 setin. Nejbližší soupeřku za sebou nechala o více než vteřinu. Druhý titul světového šampiona vybojoval oštěpař Vítězslav Veselý, který navázal na tři triumfy svého kouče Jana Železného. Finále vyhrál díky prvnímu pokusu, když hodil 87,17 metru. Další česká oštěpařská hvězda Barbora Špotáková na šampionátu nestartovala, tuto sezonu po narození syna Janka vynechává.

Fotbalová Plzeň se probojovala do Ligy mistrů, v ní narazí na Bayern

Český fotbal bude mít po dvou letech opět zástupce ve slavné Lize mistrů. A stejně jako před dvěma lety je to Plzeň. Tým kolem kapitána Pavla Horvátha zvládl v kvalifikaci souboje proti třem soupeřům suverénně, všechna utkání vyhrál - poslední dvě proti Mariboru. Českého šampiona kromě zvučných soupeřů čekají velké peníze, už teď vydělal 280 milionů korun. Další může přidat v základní skupině, v níž narazí na obhájce trofeje Bayern Mnichov, na Manchester City a CSKA Moskva. Ze skupiny do jarní části postoupí první dva týmy, třetí bude pokračovat v Evropské lize, jen čtvrtý končí. Plzeň se do Ligy mistrů dostala podruhé, před dvěma lety se utkala mimo jiné s Barcelonou či AC Milán. „Je to zásluha hráčů a já před nimi smekám. Před pár lety to byli často odložení hráči, ale nám se je povedlo dostat na vítěznou vlnu. Rozhodně ještě před pár lety v tohle nikdo z nás nevěřil," citovala kouče Pavla Vrbu agentura ČTK. Plzeň dvěma vítězstvími nad Mariborem (20. srpna 3:1 doma a 28. srpna 1:0 venku) završila úspěšnou kvalifikaci, předtím vyřadila estonského soupeře Nomme Kalju a Željezničar Sarajevo. V součtu s minulými předkoly je to dvanáct výher za sebou. „Je jasný důkaz toho, čeho je tohle mužstvo schopné. Jsem na kluky pyšný," chválil pro iDnes.cz kapitán Horváth. Plzni však v Lize mistrů bude chybět reprezentační záložník Vladimír Darida. Den po postupu oznámila Plzeň jeho odchod do německého Freiburgu. Tamní média odhadují přestupovou částku na 103 milionů korun. Kromě Plzně bude český fotbal reprezentovat v pohárech také Liberec, který do základní skupiny Evropské ligy přešel přes Skonto Riga, Curych a naposledy Udine. Naopak Jablonec po úspěchu s Strömgodsetem nezvládl zápasy s Betisem Sevilla. Šanci přesto také ještě má, bude-li mít štěstí při pátečním losování náhradníka za tým Fenerbahce Istanbul, který byl vyloučen pro korupci.

Ve dnech 24. - 27. října 2013 navštíví Chicago

Mons. Václav Malý, pražský světící biskup,

který byl Českou biskupskou konferencí pověřen péčí o naše krajany žijící v cizině.

Přesnější program jeho návštěvy u nás zveřejníme v příštím čísle Hlasů národa.
Pro setkání s Otcem biskupem při bohoslužbách a společných besedách
si předběžně rezervujte sobotu 26. a neděli 27. října

In memoriam

Rev. Francis Novák, C.Ss.R.

24. června 2013 v požehnaném věku 90 let povolal na věčnost Nejvyšší Pán svého služebníka Otce Francise Nováka

Otec Francis Novák patřil ke třetí generaci Čecho-Američanů. Narodil se 4. února 1923 ve městě Dwight, Nebraska. Jeho otec byl bankéřem a později majitelem realitní kanceláře. V rodině bylo šest dětí: čtyři synové a dvě dcery.

Otec Francis studoval nejprve v St. Joseph's College v Kirkwood, Omaha a svá teologická studia dokončil ve Wisconsinu, kde studoval v Immaculate Conception Seminary. 29. června 1949 byl vysvěcen na kněze. Jeho dva bratři se také stali kněžími (jeden z nich dokonce biskupem) a jedna sestra se stala řeholnicí a působila jako sister Elizabeth of Notre Dame ve městě Omaha v Nebrasce. Byla známou ředitelkou katolických škol a jako znamenitá učitelka pokračovala ve zlepšení pedagogických metod.

Druhým působištěm kam byl otec Novák poslán jako kněz a redemptorista, byla farnost sv. Václava v Baltimore, kde sloužil českým osadníkům a zároveň se zdokonaloval v českém jazyce.

Otec Novák pokračoval se svém vzdělání na Catholic University of America kde obdržel v roce 1980 Master's Degree v liturgii a v květnu 1984 titul Doctor of Ministry na St. Mary's Seminary University. Je též autorem několika knih v oboru teologie.

Shakespeare ve svém díle Jindřich V. Act 5 napsal: "Dobrá noha padne, prima žádá se ohnout, černý vous zbělí, kadeří hlava zholohlaví, obličej zvadne..., ale dobré srdce... je sluncem a měsícem poněvadž svítí jasně a nikdy se nezmění, ale drží svůj směr správně." A takový byl právě Otec Novák. Jeho srdce udržovalo směr správně. On nás učil jak věřit a mít rád, jak něčeho získat a ztratit. On nás učil jak správně žít a konečně jak umřít. V prvním listu sv. Pavla ke Korintským 15, 58 se praví: "Proto buďte pevní, moji milí bratři, nedejte se zviklat a vždy vynikejte v díle Páně. Víte přece, že vaše námaha není marná, když ji konáte ve spojení s Pánem." Tím Otec Novák žil a tomu věřil.

Při plánování a stavbě české národní kaple se otec Novák stal "prime mover" – doslova hybnou pákou, tohoto projektu. Pracoval též jako Executive Director of National Catholic Stewardship Council in Washington, D.C. a od září roku 1976 sloužil měsíčně českou mši svatou pro české krajany, nejprve v Holly Redeemer College a po vysvěcení české národní kaple, právě v této kapli. V roce 1990 byl přeložen do Chicaga, Illinois, kde pokračoval ve své práci pro National Conference of Total Stewardship. Od roku 2000 žil a neúnavně působil v St. Clement Health Care Center v Liguori, Missouri, kde zemřel 24. června 2013. Jen několikrát se mu podařilo navštívit naši, ale především také "jeho" milovanou českou kapli. Naposledy při soukromé návštěvě v souvislosti s oslavou jeho 60. výročí kněžství v roce 2009.

Jsme nesmírně vděční za dlouhá léta služby, která dal otec Novák církvi, redemptoristům a českým krajanům. Vážíme si jeho práce při vybudování české národní kaple. Jeho smrtí skončil plodný život vzácného člověka a kněze, velkého syna státu Nebraska a potomka českých emigrantů do Ameriky.

Requiescat in Pace!

George J. Švejda PhD

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Syrští křesťané: vojenský útok USA by byl kriminální čin

Zvažovaná vojenská intervence západních mocností do Sýrie vyvolala mezi místními křesťany řadu negativních reakcí. *„Pokud chtějí západní země opravdovou demokracii, musejí ji budovat smířením, dialogem mezi křesťany a muslimy a nikoli zbraněmi. Plánovaný útok Spojených států amerických je kriminální čin, který přinese další oběti, kromě mnoha tisíců z posledních dvou let války. Důvěra arabského světa k tomu západnímu tím padne úplně,"* říká katolický patriarcha řecko-melchitského ritu Řehoř III. Laham k situaci vzniklé oznámením útoku USA proti Damašku plánovaného za podpory Velké Británie, Francie, Turecka a Ligy arabských států. Patriarcha Řehoř se ve sdělení pro agenturu Asia News táže: *„Kdo to všechno způsobil a přivedl až do tohoto bodu?"* a odpovídá: *„Z celého světa přicházejí do Sýrie islámští extrémisté s jediným cílem, totiž vraždit, a žádný stát se je nepokusil zadržet, ba více, Spojené státy rozhodly, že dodají ještě další zbraně."* Podle hlavy melchitských katolíků *„podporují západní země již neexistující opozici. Západní státy promarnily čas k diskusi, zatímco lidé umírali pod bombami Assada či islámských extrémistů z Al Kajdy."* Patriarcha Řehoř III. upozorňuje, že *„v případě vítězství islamistů bude země rozdělena na malé enklávy a křesťané budou uzavřeni do ghetta. Přítomnost křesťanů je však podstatná podmínka existence umírněného islámu. Pokud tu nebudeme, nebude v Sýrii vůbec žádná demokracie, jak tvrdí i většina muslimů, kteří extrémistů se obávají,"* uzavírá melchitský patriarcha.

V Sýrii žije přibližně 25 milionů obyvatel, z nichž 10% tvoří křesťané, asi půl milionu patří k Syrské pravoslavné církvi. Ostatní jsou katolíci různých ritů, jednak východních (melchitský, maronitský, chaldejský, syrský), ale i latinského ritu. Také syrsko-katolický patriarcha Youssef III. Younan vidí nynější situaci stejně. V rozhovoru pro internetový portál terrasanta.net řekl, že syrští křesťané byli Západem zrazeni a prodáni za ropu a vyjádřil zklamání nad postojem Francie, Velké Británie a Spojených států, jejichž politiku označil za cynickou a machiavelistickou. *„Nevidí nic než ropu a zapomínají na principy,"* říká Youssef III. *"Jsou to již déle než tři roky, kdy spolu s Tureckem vyhlašují pád syrské vlády a je to největší lež, kterou šíří ve svých médiích, anebo největší omyl v jejich kalkulaci. Režim trvá, země je zničená a více než 100 tisíc lidí bylo zabito. My křesťané jsme byli zrazeni a prodáni za ropu. Západ podporuje režimy, které nemají s demokracií nic společného. Katar a Saúdská Arábie jsou nejreakčnější režimy na světě a jejich představitelé jsou přijímáni v palácích západních vlád jako hrdinové demokracie, politického pluralismu a tolerance!..."* "*Západní země,* pokračuje syrsko-katolický patriarcha, *chystají vojenský zásah. Namísto hledání cest ke smíření a podpory dialogu, nepřestaly tyto mocnosti dodávat zbraně rebelům, podněcují násilí a živí nevraživost mezi sunnity a šíity. Západ se domnívá, že se sunnity přijde demokracie a to je velká iluze. Násilně změnit režim a nedat záruku laickým kruhům povede ke konfliktu horšímu než v Iráku,"* domnívá se syrsko-katolický patriarcha Youssef III. Younan.

Tradiční orelská pouť na Svatý Hostýn

Slavnostní průvod s orelskými prapory zahájil v neděli 25.srpna 2013 orelskou pouť na svatém Hostýně. Hlavními hosty byli kardinál Dominik Duka a arcibiskup Jan Graubner. Pro tisíce poutníků by byla mariánská bazilika příliš malá, proto se mše svatá uskutečnila venku. Pouť se uskutečnila u příležitosti 70. narozenin kardinála Dominika Duky a 65. narozenin arcibiskupa Jana Graubnera duchovního rádce Orla. Na závěr bohoslužby připevnili jubilanti – kardinál Duka a arcibiskup Graubner hřeby se svým jménem na žerď orelského exilového praporu. Ta již nese hřeby mnoha významných osobností. Je zde např. hřeb papeže Jana Pavla II, kardinála Josefa Berana, kardinála Františka Tomáška či arcibiskupa Karla Otčenáška. Program pokračoval orelským shromážděním a odpoledne orelskou křížovou cestou. Orel je česká sportovní organizace, která v roce 2009 slavila 100 let. Vznikala však postupně zakládáním a slučováním lokálních katolických spolků na přelomu 19. a 20. století. V době první republiky byl Orel po daleko početnější České obci sokolské druhou největší sportovní organizací u nás. Během 2. světové války, kdy byli jeho členy např. parašutisté Josef Bublík, Jan Kubiš a mnozí další účastníci odboje, byl Orel zakázán. Po válce opět obnoven. V roce 1947 se na Hostýně uskutečnila největší orelská pouť, tehdy se jí zúčastnily desetitisíce lidí. Právě tady dal Orel hlasitě najevo, že s nástupem totalitního režimu nesouhlasí. O rok později 1948 musel Orel ukončit svou činnost. Mnoho členů bylo zavřeno nebo pronásledováno. Svou činnost Orel obnovil až po pádu komunismu v roce 1990. Dnes má na 20 tisíc členů a zájem o něj ze strany veřejnosti neustále roste.

Petr Šikula novým rektorem papežské koleje Nepomucenum

Od 1.srpna 2013 je na návrh ČBK jmenován vatikánskou Kongregací pro klérus novým rektorem české Papežské koleje Nepomucenum v Římě R.D. ThLic. Petr Šikula. Ve funkci vystřídá dosavadního rektora Mons. Dr. Jana Mráze. R.D. Petr Šikula (nar. 1974) působí od roku 1999 v Římskokatolické farnosti u katedrály sv. Petra Pavla v Brně, od roku 2010 jako její farář. Je členem Kněžské rady brněnské diecéze a kanovníkem Královské stoliční kapituly sv. Petra a Pavla v Brně. V Římě studoval na teologické fakultě Papežské Lateránské univerzity a dosáhl licenciátu v oboru fundamentální teologie. V Nepomucenu strávil sedm let a v těchto dnech převezme funkci od Mons. Jana Mráze, rovněž kněze brněnské diecéze, který v Římě působí dvacet let. Mons. Jan Mráz (nar. 1962) po studiích kanonického práva na Papežské Lateránské univerzitě působil od roku 1995 v římské koleji Nepomucenum. Nejdříve ve funkci spirituála, od roku 1998 jako její rektor. V roce 1999 jej papež, blahoslavený Jan Pavel II., jmenoval kaplanem Jeho Svatosti a od roku 2010 je také kanovníkem Kolegiátní kapituly Všech svatých na Hradě pražském. Po římské misi se vrací do svého rodiště, do Brna, a to jako farář jedné z největších farností, u kostela sv. Tomáše na Moravském náměstí.

Podle zpráv České biskupské konference

Odpovědi na některé otázky k vydávání církevního majetku v ČR

Od té doby, co zákon o majetkovém vyrovnání mezi státem a církvemi v ČR vstoupil v platnost, se vynořilo několik otázek, které svědčí o častém neporozumění. Zde jsou některé odpovědi.

1. Je církev jen pro věřící?

Církev neslouží jen věřícím v oblasti náboženství, ale zřizuje sociální zařízení, školy, nemocnice, hospice, pomáhá prostřednictvím charit apod. všem občanům bez rozdílu vyznání. Církev historicky šířila vzdělanost, zakládala už ve středověku špitály, dávala možnost chudým dětem studovat, v klášterech učila nová řemesla a nové způsoby zemědělského hospodaření, mnohdy nahrazovala a doplňovala činnost státu.

2. Je církev společenstvím prelátů?

Nikoliv. Církev je společenstvím lidí, kteří uvěřili v Boha a snaží se žít podle učení Ježíše Krista. Církev je otevřena všem občanům, kteří potřebují pomoc či hledají duchovní hodnoty. V době komunismu nebyli pronásledováni pouze kněží, ale všichni angažovaní věřící.

3. Jaké bylo financování církve před přijetím zákona?

Vlastní zdroje (dary, sbírky, výnosy z vlastní hospodářské činnosti) tvořily téměř polovinu (47%) peněz, se kterými církev hospodařila. Z veřejných rozpočtů se pak financovala více jak polovina provozu církve (příspěvek státu na činnost církví, škol, nemocnic a sociálně prospěšných zařízení – to vše jako u jiných soukromých subjektů).

4. Jaké bude financování církve podle nové úpravy?

Stát postupně přestane církve financovat a církve se stanou ekonomicky nezávislé. Výnosy z navráceného majetku nahradí státní příspěvek. Během 17 let přestane stát platit platy duchovních, rok co rok se příspěvek bude o 5% snižovat, dál bude platit stát jen vyrovnávací příspěvek do roku 2043, poté už se musí církve o sebe starat samy.

5. Doplatí občané na nový model financování církví?

Nedoplatí, dlouhodobě naopak získají. Církev bude platit daně a odvody, zaměstnávat zaměstnance a celkově využívat majetek hospodárněji, než stát. Zaměstnanci církve nebudou placeni z daní, stát v dlouhodobém horizontu ušetří na výdajích, které by stále stoupaly.

6. Co nová úprava přinese obcím?

Obce budou mít uvolněn blokovaný církevní majetek, stanou se jeho vlastníky. Obce a jejich občané tak získají majetek v hodnotě několika desítek miliard. Na dosud blokovaných pozemcích mohou obce a města nově stavět domy, komunikace apod. Otázka vlastnictví tak bude vyřešena ve prospěch obcí.

7. Jsou ohroženi soukromníci a organizace, které vlastní církevní majetek?

Nejsou, majetek jim zůstává. Právě za něj bude stát církvím 30 let vyplácet finanční náhrady. Vracení majetku, polí či lesů se týká jen majetku ve vlastnictví státu – tedy obhospodařovaného především Státním pozemkovým úřadem a Lesy ČR, s.p.

8. Co bude sebefinancování znamenat pro církve samotné?

Budou nezávislé na státu. Musí přijmout odpovědnost a zásady dobrého hospodáře. Investované prostředky se občanům vrátí prostřednictvím sociálních služeb, jako je školství, zdravotnictví, péče o seniory, ochrana památek a rozvoj kulturního dědictví. Církev bude moci více dbát na charitu.

9. Kdo bude vlastnit vrácený majetek? Bude to Vatikán?

Nebude ho vlastnit ani církev, ani Vatikán (tomu v ČR patří pouze budova nunciatury), ani biskupové, ale jednotlivé církevní subjekty, jako jsou biskupství, farnosti, kapituly, kláštery atp. Církev se u nás skládá z více než 3 000 nezávislých jednotek, které se kvůli správě majetku mohou sdružit. Většinou majetek bude spravován na území jednotlivých obcí, těmi, kdo k němu mají konkrétní vztah. Výnosy budou sloužit k rozvoji území, na kterém se farnosti nachází.

10. Není vraceného majetku moc, když věřících je málo?

Částečně odškodnění nejsou jednotliví členové církve, ale církevní subjekty. Ty dostávají po právu zpět majetek, který jim dříve patřil. Navrácený majetek a finanční náhrada za nevrácený majetek musí dostačovat k financování činnosti církve a údržbě kulturního bohatství. Náklady na opravu jednoho kostela či historické budovy se pohybují mezi 5 až 50 miliony korun v průměru. Takovýchto budov je u nás více než 12 tisíc.

11. Není finanční náhrada příliš veliká?

Hodnota majetku, který zůstane v rukách obcí, je mnohem vyšší než finanční náhrada, která z něj bude postupně vyplácena. Náhrada 44 Kč za metr čtvereční při dnešních cenách pozemků je spíše příliš malá. Navíc se značná část pozemků, které zůstávají obcím, nachází v intravilánu. Na ocenění původního církevního majetku spolupracovalo ministerstvo kultury s ministerstvem financí a ministerstvem zemědělství. Metodika ocenění byla kontrolována renomovanou mezinárodní poradenskou firmou Ernst & Young.

12. Co se stane se zaměstnanci lesů, které se vrátí zpět církvi?

Ti, kdo budou mít zájem a u nichž nový zaměstnavatel neshledá vážné překážky, zůstanou zaměstnáni, jen zaměstnavatelem budou církevní podniky. Církev má zájem o odborníky, stejně jako o zachování tradiční výroby a řemesel. Jejím cílem není pouze vytvářet zisk, ale dobrým hospodařením napomáhat rozvoji společnosti.

13. Zakáže církev vstup do lesa?

Nikoliv. Podle § 19 Lesního zákona (289/1995 Sb.) má každý právo vstupu do lesa bez ohledu na to, komu les patří, s výjimkou vojenských lesů, chráněných území, školek atp. S právem vstupu do lesa je zákonem přiznáno i právo sbírat v lese suchou na zemi ležící klest a lesní plody pro osobní potřebu.

14. Kam přijdou finanční náhrady

Budou vypláceny po dobu 30 let, postupně budou nahrazovat dosavadní státní příspěvek. Církvím se tak usnadní přechod k finanční nezávislosti. Náhrady se zčásti budou investovat do obnovy vrácených lesů, polí a kulturních památek. Proto církev nemá a nikdy mít nebude na kontech miliardy.

15. Mohou církevní představitelé tento majetek rozkrást?

Kontrolní mechanismy mají jak větší celky – jednotlivé diecéze, tak přímí vlastníci, tj. farnosti apod. Farníci se budou na správě majetku farností podílet v rámci diecézních ekonomických rad a analytické skupiny České biskupské konference. Důsledná veřejná kontrola zajistí transparentnost hospodaření. Církev neplánuje majetek rozprodávat. Upřednostňuje jeho dlouhodobou správu.

16. Co bude tedy s oněmi 134 miliardami?

Církev je začne dostávat po roce 2014 a to tak, že dostane navrácen majetek v hodnotě zhruba 75 miliard a 59 miliardy dostane postupně během 30 let jako náhradu za majetek, který se vracet nebude, protože zůstane obcím a soukromníkům. Z tohoto majetku bude třeba každý rok mít výnos cca dvě miliardy, aby byly zajištěny platy duchovních, zaměstnanců a chod celého církevního aparátu. Počítáme, že to budou 2 % z celkového majetku církve. Musíme ale vytvářet i prostředky pro další investice do obnovy lesů, oprav nemovitostí a památek.

17. Opravdu se katolická církev stane jedním z nejbohatších vlastníků v zemi?

Nikoliv, z celkového objemu restitucí vyplacených lidem i organizacím od roku 1989 (tedy z 2,5 bilionu korun) tvoří církevní vyrovnání 134 miliard, což je 5%. Také celková plocha lesů a polností, které církev nakonec bude vlastnit, jsou 4% z celkové výměry v naší vlasti. Církev tedy nevytvoří žádné impérium.

Aleš Pištora - Podle ČBK

Služebník Boží Antonín Cyril Stojan

Vzpomínka k 90. výročí jeho odchodu na věčnost

KNĚZ VELIKÝ,
který za života svého podepřel dům
a za dnů svých upevnil chrám:
... jako oheň svítící a jako kadidlo hořící v ohni
(Sir 50, 1 a 9)
z nápisu na náhrobku arcibiskupa Stojana na Velehradě

Pokora, skromnost a laskavost srdce byly vlastností a ve věčné paměti stále žijícího papeže Jana XXIII. To bylo to jediné a největší bohatství, které si odnášel tento muž Boží z rodného Sotto il Monte. Ani vzestup na nejvyšší místa jej neodradil od věrnosti těmto ozdobám své vzácné povahy. A v roce půlstoletého výročí vzpomínání jeho odchodu na věčnost (+ 3. 6. 1963) pamatujeme na jiného kněze velikého, který byl tolik dnes už blahoslavenému Janu XXIII. podoben. Je to arcibiskup olomoucký, metropolita moravský, služebník Boží ***Dr. Antonín Cyril Stojan****, obdivovatel působnosti apoštolů slovanských sv. Cyrila a Metoděje, od jehož smrti (29. září 1923) uplyne devadesát let.*

I arcibiskup Antonín Cyril Stojan vyšel z prostého lidu. Narodil se 22. 5. 1851 v Beňově jako synek chudého chalupníka. Na studiích, které mu rodiče s velkou obětavostí dopřáli, vynikal pílí a slovanským uvědoměním. Po výborné maturitě (s vyznamenáním) vstoupil do bohosloví v Olomouci. Kněžské svěcení přijal o svátku cyrilometodějském v roce 1886. Ve svém deníku líčí své dojmy – při prostraci obětoval se zcela Bohu jako holocaustum a altare thymianthis, živě si při litaniích uvědomil snahy sv. bratří Cyrila a Metoda a poznal závaznost i závažnost jejich apoštolského příkladu. Do duchovní správy nastupuje veden myšlenkou mnoha svatých: Da mihi animas, coetera tolle! A opravdu na všech místech svého působení strhává duše, nese požehnání. Svědomitě pečuje jak o duševní tak i tělesné blaho svěřeného lidu, z něhož vzešel a který nesmírně miloval.

Jeho obětavá pastorační činnost vrcholí, když se stává farářem v Dražovicích. Tam také dosahuje hodnosti doktora theologie a 1904 je jmenován monsignorem. Z let bohosloveckých trvá zapálení pro kult cyrilometodějský. Dobře ví, že bratři ze Soluně to byli, jímž po Bohu patří největší dík Slovanů za milost víry. Dobře si však také uvědomuje i rozptýlení mezi slovanskými národy, ví i o rozštěpu ve víře. Proto zakládá spolek Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, který měl víru cyrilometodějskou mezi Slovany šířit, hájit a zvelebovat. Sám stojí v čele a působí aktivně jako jeho obratný jednatel a redaktor časopisu Apoštolátu. Za svého působení v Dražovicích se stává 1877 poslancem. Je obdivuhodné jak si dovedl i v novém parlamentním prostředí uchovat vřelé a láskyplné srdce. Když poslancem – tak svědomitým! Ještě více si všímá hospodářského a sociálního stavu nižších vrstev a ujímá se jich... Bojuje za ně a vítězí láskou. Jí přemáhá nepřátele, jí přemáhá nepochopení. Snaží se pečovat o všechny potřebné – kromě úřední a spolkové korespondence narůstá i jeho osobní a přidávají se časté cesty do Vídně, služební i intervenční. Stojan vše s pomocí Boží překonává, v tuto pomoc si uchovává důvěru a protože ani v nejmenším nezanedbává své povinnosti kněžské je mu v plné míře také tato pomoc uštědřována. A on to věděl. Nestyděl se proto po odhlasování dobrých zákonů ani v parlamentě vyslovit všem upřímné „Pán Bůh zaplať!" Intervenuje v parlamentě, u vlády, ministrů za kdekoho (svůj obvod zná pozoruhodně: oslovuje všechny „strýčku" a „tetičko", mladší křestními jmény), aniž by se tázal jakého je kdo vyznání či náboženství. Jeho stádo se rozrůstá povážlivě, vždyť jeho pastýř je tolik dobrý!

Krásný byl jeho vztah k největším poutním místům na Moravě. Zvláště Velehrad byl pro tohoto nadšence opravdu láskou. Tam přivádí poutníky z celé země, tam zve Slovany, organisuje bohoslovecké sjezdy, na kterých kandidátům vštěpuje cyrilometodějské nadšení. A tam svolává 1907 také první sjezd unionistický, na němž se mělo začít s urovnáváním cesty ke sjednocení ve víře. Zve učence z protilehlých stran a sám jako jednatel Apoštolátu je duší tohoto sjezdu a později i dalších...

V roce 1908 byl jmenován kanovníkem a proboštem v Kroměříži. Do doby jeho působení v Kroměříži patří i organizace slavnosti mariánských konaných 1912 na Sv. Hostýně k poctě Vítězné Ochrany Moravy za účasti dvou kardinálů, dvou biskupů a mnoha a mnoha tisíců poutníků (v den korunovace snad 100 000). Sám už předtím vedl do Říma delegaci k papeži sv. Piu X., který s radostí světí ko-

runky pro Pannu Marii. A přichází jubilejní rok cyrilometodějský - 1913. Od tohoto roku si sliboval - v celém Slovanstvu už známý – dr. Stojan mnoho. Věřil, že bude znovu v novém století nového tisíciletí zažehnut zápal kulturně náboženský. Všechny bratry rodu slovanského zve na posvátný Velehrad – kolébku víry. Zve a vítá rolníky, zve a vítá matky i mládež, zve a vítá inteligenci. Všichni mají místo v jeho lidumilném srdci.

Přichází však léta světové války a tehdy si teprve neúnavný apoštol lásky dr. Antonín Stojan nedopřává oddechu. Pořádá duchovní cvičení pro brance, denně je obklopován strádajícími lidmi, denně se snaží navštěvovat trpící a raněné vojáky. Obrací se na české krajany v Americe s prosbou o podporu rodin po padlých vojínech či válečných ivalidech. Pečuje o uprchlíky a vystěhovalce u nás (v Kroměříži zřizuje i rusínský řeckokatolický seminář!) nezapomíná na naše české dělníky v cizině. Pan probošt nešetří sil ani kroků, máli někomu pomoci. Cestuje velmi skromně, vyspí se na holé zemi zavinut do maminčina vlňáku, ale spěchá tam, kde je ho nejvíce třeba. V parlamentu také bojuje zase všemi prostředky a to proti válce. Na Velehradě pořádá opravdu nefalšované mírové poutě, modlí se bez přestání a v promluvách vybízí k modlitbám za pokoj a mír. Proboštství v Kroměříži je vytrvale obléháno prosebníky. Hejtman okresu kroměřížského říkával, že nemá s celým úředním aparátem tak obsáhlou agendu jako pan probošt Stojan. A přece v žádné těžkosti nedovedl říci nebo napsat „Nemohu pomoci". Bývalému Rakousku prý udělal tolik nepříjemností jako jedna armáda. Protože řekl těžce nemocným v lazaretě „Důvěřujte v Boha, bude zas dobře – vy už na vojnu nepůjdete!" - byl udán a vyšetřován pro velezradu.

Když rozklad rakousko-uherské říše vrcholil, stal se dr. Stojan metropolitním kanovníkem v Olomouci. Vlastenec ryzosti Stojanova prožíval historický převrat 1918, který přinesl českému národu svobodu a samostatnost, s rozechvělým srdcem. Při ustanovení Národního shromáždění je jmenován opět poslancem a všechny síly dává zase k dispozici Církvi a vlasti. Vyvíjí opět úsilí mimořádné...

V létech dvacátých je dr. Stojan po rezignaci kardinála knížete Lva Skrbenského zvolen kapitulním vikářem a počátkem roku 1921 jej Svatý otec jmenuje arcibiskupem olomouckým. Stojan však zůstal Stojanem! Prostým, skromným, jednoduchým. Neuzavírá se, neizoluje se ve vysoké důstojnosti nového úřadu, spíše naopak: rozdává, těší a zachraňuje. Zbožným a pokorným srdcem zachraňuje Církvi v bouřlivých poválečných dobách (kdy vzniká schismatická církev národní) mnoho kněží a věřících. - Po jmenování první cesta nového arcibiskupa vedla na posvátný Velehrad. Ve strašném blátě sám polní cestou kráčí, aby poprvé jako nástupce sv. Metoděje poděkoval Bohu svátostnému za důstojnost velekněze. Tehdy dávno už mu patřil čestný titul lidu „tatíček" - který mu věrní do dneška rádi dávají. A jím také posvátná důstojnost a prostá lidovost nového pastýře byla nejkrásněji ohodnocena.

Prací přetížen, nedopřál si oddechu. Ani politikem, senátorem nepřestal být, aby pomáhal ještě intenzivněji. A

Arcibiskup Stojan uložen k poslednímu odpočinku

činnost vrchnopastýřská se ještě více rozrůstá... Velehrad a idea cyrilometodějská zůstávají Stojanovi věrnou láskou. Tam přivádí apoštolského nuncia, tam zve diplomatický sbor, světí tu novokněze, svolává katechety a ostatní duchovenstvo na pracovní konference, organizuje další unionistické porady a sjezdy.

Stálá práce přece však jeho zdraví podlomila. Ani když se prvně objevil otřes fysických sil pana arcibiskupa – nešetřil se, neodpočinul si, vytrvale se věnoval potřebám arcidiecése. Jeho štědré srdce vytrvale rozdává. Lásku i finance. Kus bohatého arcibiskupství prý vskutku rozdal! 13. 5. 1923 byl stižen silným výronem krve do mozku. Začala smrtelná nemoc, jež trvala celých pět měsíců. Přikován na kříž lůžka, snášel své bolesti a agonii s příkladnou odevzdaností do vůle Boží. Bohoslovcům vzkazuje, aby byli kněžími v duchu sv. Cyrila a Metoda, neopouštěli dobrého svého lidu. V jasných chvílích vzpomínal a toužil po mariánském Svatém Hostýnu a drahém Velehradu. S podzimem se stav vážně zhoršil a 29. září 1923 odevzdal tatíček Stojan svou dobrou a svatou duši Stvořiteli.

Život tohoto muže vskutku Božího byl přeplněn činností a přece se nedá mluvit o herezi činnosti. Nezapomínal na hluboký vnitřní život! Stále byl spojen s Bohem, modlitba mu byla potřebou a nutností, oběti byly projevem jeho víry. Láska k Eucharistii, Matce Boží, sv. Cyrilu a Metoději a k duším jej stále vedla...

Naplnil šťastně své životní Credo, které tak nádherně vyjádřil: „Buď můj život jedna Boží chvála, slastí Kristus, tužbou ctností krása a mzdou – lidu spása!"

Pohřeb byl manifestací lidu, vyznáním lásky. První i poslední cesta arcibiskupa vedla na Velehrad. Tam v Královské kapli odpočívá jeho tělo a očekává slavného vzkříšení. U dveří této kaple visívala vlastnoručně psaná prosba zesnulého: „Až já budu v hrobě hnít, přijďte se za mne pomodlit."

Plňme i my přání a prosbu tohoto vskutku velkého cyrilometodějského dělníka Páně, který ve svém širokém srdci měl místo pro náš národ, který dodnes je planoucí pochodní víry, naděje a lásky. Vyprošujme milost jemu i Slovanstvu, abychom byli brzy svědky povýšení tohoto sluhy Božího Antonína Cyrila k hodnosti oltáře...

Mons. Josef Šindar
Česká republika

Pokračování cyrilometodějské tradice

Pokračování ze str. 2

V roce 892 obeslal východofranský král Arnulf Korutanský provokativně Svatopluka jako svého vazala. Svatopluk pochopitelné odmítl a Arnulf vyhlásil Moravě v následujícím roce válku. Shromáždil obrovskou armádu, do níž neváhal začlenit i bojůvky kočovných Uhrů, kteří sídlili v Potisí. Ostatně jejich "služeb" občas využíval i Svatopluk.

Wiching nevěřil, že by Morava mohla takové přesile úspěšně vzdorovat, a tak ještě v průběhu bojů přešel k Arnulfovi. Jenže Svatopluk útoku odolal.

Jeho říše zůstala neporažená a Wiching svojí zradou nitranské biskupství navždy ztratil. Arnulf ho sice jmenoval svým kancléřem, ale to Wichingovu ctižádost uspokojit nemohlo. V roce 894 se tak ale Morava octla bez biskupa. A právě v této kritické chvíli - někdy v polovině roku 894 - Svatopluk, kníže moravský, zemřel.

Vládu v zemi převzali jeho synové a uzavřeli s Arnulfem mír. Jenže už v roce 898 propukl mezi Svatoplukovými syny, starším Mojmírem II. a mladším Svatoplukem II., boj. Přestože Arnulf Korutanský, tehdy už císař, otevřeně podporoval Svatopluka II., vítězem se stal poměrně rychle a jednoznačně Mojmír II. Ztratil sice některá podmaněná území, odpadly i Čechy, ale jednotu a samostatnost původní říše uhájil. Ba šel dál.

V roce 899, tedy v roce, kdy Arnulf Korutanský ustanovil Wichinga biskupem v diecézi pasovské (bavorští biskupové vzápětí prosadili zrušení jeho volby), vyslal Mojmír II. do Říma poselstvo se žádostí o obnovení moravské arcidiecéze a o jmenování nové moravské hierarchie.

Papež Jan IX. (898-900) mu obratem ochotně vyhověl. Odeslal na Moravu své legáty, a to ve vskutku reprezentativním složení. Jeden z legátů byl arcibiskup a další dva byli biskupové. Měli tedy pravomoc udílet samostatně biskupská svěcení. Legáti skutečně ustanovili na Moravě arcibiskupa a vysvětili tři biskupy. Někdejší církevní organizace moravského státu tak byla nejen obnovena, ale její výstavba byla teprve teď plně dovršena. Na rozdíl od dob Metodějových si mohla moravská hierarchie nyní sama světit další biskupy a udržovat tak kontinuitu své církve zcela nezávisle na bavorském episkopátu. Nebyla to už ovšem církev slovanská, nýbrž latinská.

Na druhé straně její biskupové byli všichni domácího původu a sledovali tudíž výhradně moravské státní zájmy. A přece byla Morava už jen krůček od svého tragického konce.

Přes čtyřicet let uplynulo od chvíle, kdy Konstantin potkal ve stepích nedaleko Krymu divoké Uhry, jejichž řeč mu zněla "jako když vlci vyjí".

Tehdy "vlci" žili na sever od Černého moře. Odtud pod tlakem Pečeněhů postupovali stále dál na západ. Teď byli za humny.

Poprvé se na Moravě objevili v roce 892 po boku Arnulfa. To šlo ale jen o malé bojůvky. Roku 902 zaútočili natvrdo, ale Mojmír je dokázal odrazit.

V roce 906 už bylo uherské nebezpečí tak děsivé, že se proti němu kníže Mojmír II. a císař Arnulf Korutanský spojili, avšak byli v mimořádně krvavé bitvě, snad kdesi v okolí Nitry, rozdrceni. Další nájezdy postupně měnily Mojmírovu zemi v poušť, která nakonec kolem roku 908 ztratila schopnost obrany.

Velká Morava se stala minulostí.

Tradice ovšem zůstala a žila dál.

Menší skupinka slovanských duchovních se odebrala z Moravy do Čech a připojila se k misi, kterou tam kdysi poslal sám Metoděj. Slovanská bohoslužba si zásluhou těchto kněží získala v Čechách takovou oblibu, že svatá Ludmila dala vyučit slovanským knihám i budoucího knížete svatého Václava a slovanského obřadu byl patrně i kněz Pavel, který přenesl ostatky svaté Ludmily z Tetína do Prahy.

O sto let později se tu staroslověnština rozezněla znovu, a to v klášteře, který byl ve 30. létech 11. století založen v Sázavě. Proč zakladatel a zároveň první opat sázavského kláštera poustevník Prokop zavedl ve svém konventu právě slovanskou liturgii, když Čechy už jednoznačně patřily do kulturní oblasti latinské, zůstává dodnes nejasné, stejně jako odpověď na otázku, kde se vlastně Prokop se slovanskou kulturou seznámil. Je však mimo pochybnost, že v sázavském klášteře provozoval římskou liturgii ve staroslověnštině a že tento čtvrtý nejstarší klášter v Čechách tak jako jediný cílevědomě navázal na cyrilometodějskou tradici.

Za Spytihněva II. (1055-1061) byli slovanští mniši ze Sázavy vypuzeni, ale už za Vratislava II. (1061-1092) byli povoláni zpět a přes výslovný zákaz papeže Řehoře VII. (1073-1085) se slovanská liturgie na Sázavě udržovala i nadále. Teprve Břetislav II. (1092-1100) slovanské mnichy definitivně vypudil a nahradil je benediktiny z břevnovského kláštera, kteří na Sázavu zavedli obřad latinský.

Z 11. století pochází i nejstarší česká duchovní píseň „Hospodine, pomiluj ny", která měla v textu výrazné staroslověnské prvky a stala se neoficiální hymnou českého státu.

K druhé renesanci staroslověnštiny došlo v Čechách ve 14. století, kdy císař Karel IV. založil v Praze klášter na Slovanech, nazývaný též Emauzy, a osadil jej benediktiny, které povolal z Dalmácie, z Chorvatska a ze Senje a kteří tu sloužili západní obřad ve slovanském jazyku. Karel IV. se snažil tímto počinem přispět především k odstranění rozkolu mezi východní a západní církví,ale sledoval i další veskrze osobní cíl: okázalé přihlášení se k starobylé a slavné tradici velkomoravské zvyšovalo totiž v očích jeho současníků i prestiž jeho vlastní říše.

Klášter na Slovanech zasvětil císař Panně Marii, svatému Jeronýmovi, svatému Vojtěchovi, svatému Prokopu (zakladateli sázavského kláštera) a Cyrilu a Metoději, k čemuž musel ovšem dostat speciální povolení od papeže Klimenta VI. (1342-1352). Soluňští bratři totiž stále ještě nebyli oficiálně v římskokatolické církvi svatořečeni. K tomu došlo teprve roku 1880. Sto a jeden rok po tomto svatořečení, tedy v roce 1981, byli Konstantin a Metoděj spolu se svatým Benediktem vyhlášeni patrony Evropy. Oné Evropy, jejíž novou tvář osobně pomáhali v druhé polovině 9. století utvářet...

Jindra Jarošová

Z knihy: Svatí kacíři, Praha 2000

Česká Misie v Chicagu Vás srdečně zve na

VÝROČNÍ PIKNIK

v neděli 8. září 2013

v lesní rezervaci

„NATIONAL GROVE“

Zahrada č.4

27.ulice a Des Plaines Ave. - North Riverside
od 11.00 dopoledne do setmění

v 11.00 dopoledne přímo na pikniku
ČESKÁ MŠE SVATÁ S ČESKÝMI ZPĚVY

K poslechu, zpěvu a tanci hraje:

DJ MIKE po celé odpoledne

a dále vystupuje skupina „BORŮVKY“ a hosté
v 1.30 odpoledne vystoupí taneční skupiny dětí z ÚMS

Pro děti bude bohatý program:

Nafukovací hrad na skákání a další hry

Bude připraveno výborné občerstvení:

tradiční bramboráky, langoše, domácí jaternice, teplé uzeniny,
pečivo všeho druhu, dobře chlazené české pivo

Nebude chybět bohatá tombola.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

V případě velmi špatného počasí se piknik koná v Klubu České misie
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513

Informace: 708 - 255 5117

Svec & Sons

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050 (773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

České rádio v Chicagu

Jerry Jirák

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 a.m.

a na Internetu www.wcev 1450 AM

a stiskněte tlačítko SURFERS NETWORK

Czech voice of Cleveland

WHKW 1220 AM

WHKW 1440 AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m. Cleveland Time

Sundays: 2.03 - 4.00 p.m. Chicago Time

Host: Joe Kocab

Listen on the Internet:

www.whkwradio.com

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road

Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Robert L. Cermak, President

Chicago Representatives

Loretta Moravecek 1-708-484-3162

Dolores Jacklin 1-630-968-1292

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

Other Funeral Home locations available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

Continuing the Marik Family Tradition of Funeral service

Vroucí vzpomínka

Letos 2.září 2013 uplyne již devět let, kdy nás opustil milovaný manžel, otec a dědeček pan

Josef Hrudkaj

narozený v Tuří Remetách na Podkarpatské Rusi.
Jeho popel je uložen na hřbitově
Královny Nebes v Hillside, IL

Mše svatá za něho bude obětována 7.září 2013 v 6.30 večer v kostele České misie v Brookfieldu. Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou s námi.

S láskou věrně vzpomínají

Anežka Hrudkajová, manželka
syn Tony s rodinou
dcera Anežka s rodinou

Česká Misie v Chicagu
Vás srdečně zve na tradiční

Pouť na Holy Hill

na Svatý Kopeček ve Wisconsinu
v neděli 29. září 2013

odjezd autobusu z Čermák Plaza od McDonald
v 8.00 hod. ráno
v 11.00 hod. dopoledne křížová cesta
potom možnost svaté zpovědi
oběd individuálně v místní kafeterii

ve 2.00 hod. odpoledne
česká mše svatá v dolním kostele
a po ní pobožnost v kapli Panny Marie
Cena autobusového zájezdu: $ 30.00

Bližší informace a přihlášky:

Mons. Dušan Hladík -Telefon (708) 255 5117
Blanka Příkazská -Telefon (708) 484 5950
Božena Tomečková -Telefon (708) 354 3618

Bolestná vzpomínka

4.září 2013 tomu bude rok, kdy byl Všemohoucím Bohem povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek a dědeček, pan

Josef Přitasil

Narodil se 19. prosince 1925 v Miřeticích v Čechách
Byl členem a funkcionářem řady
krajanských organizací v Chicagu,
byl předsedou Národního svazu Českých katolíků,
byl dlouholetým členem České misie v Chicagu.
Zemřel 4. září 2012
Je pochován na hřbitově Panny Marie
Královny nebe v Hillside, IL

Kéž mu dá Pán věčné odpočinutí. Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou v modlitbě.

manželka Růžena Přitasil
dcery Rosemarie a Jane a
synové Joseph a John s rodinami

Vděčná vzpomínka

30.září 2013 uplyne dvanáct let od chvíle, kdy byl Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek, bratr, strýc a přítel, pan

Julius Maňkoš

Narodil se 12.srpna 1933 v Kapušanech u Prešova na Slovensku a pocházel z pěti dětí. Hluboce věřící rodiče mu vštípili do srdce víru v Boha a lásku k lidem, které jej provázely po celý život. Po okupaci Československa Sovětskou armádou v roce 1968 odešel se svou rodinou za svobodou do USA. Zde prošel mnoha zaměstnáními a jako starostlivý otec se pečlivě staral o svou manželku a tři syny. Mimo to byl aktivní v mnoha krajanských organizacích. Celý život byl poznamenán hlubokou vírou v Boha a vroucí láskou k Panně Marii. V naší krajanské komunitě v kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru po dlouhá léta konal službu lektora a kostelníka. Jeho tělo nyní odpočívá v milované rodné zemi na Slovensku v Prešově.

Mše svatá za spásu jeho duše bude obětována v sobotu 28.září 2013 v 6.30 večer v kostele České misie v Brookfieldu.

Děkujeme všem, kdo si na našeho milovaného manžela, tatínka a bratra spolu s námi vzpomenou v modlitbě

Mária Maňkošová, manželka
Ján, Juraj a Nik, synové
Františka Zacharová a Mária Wachutová, sestry
Ladislav Maňkoš, bratr

Srdečné pozvání na

90. DEN SV. VÁCLAVA

ve farnosti
Panny Marie Lurdské
v Clevelandu

3395 East 53rd Street
Cleveland, OH 44127

V sobotu 28. září ve 4.00 PM
bude slavnostní
mše svatá,
kterou celebruje
biskup Mons. Roger Gries, OSB

po mši svaté bude následovat
zábava ve farní hale

k tanci a poslechu hraje
Hronkova česká kapela

k večeři se podává tradiční
"vepřo, knedlo, zelo"

Rezervace a další informace

Joe Kocáb
216 - 883 4760

Pozývame všetkých

Slovákov, Moravákov, Čechov
a všetkých slovanov
na oslavu 1150. výročia príchodu

sv. Cyrila a Metoda

Oslávime ho na Slávnosť
Sedembolestnej Panny Márie
patronky Slovenska
15. septembra 2013 o 14:00 hod.

biskupskou rímskokatolickou sv. omšou
v kostole sv. Simona
5157 S. California Ave, Chicago, 60635
Svätú omšu bude celebrovat

vladyka Milan Šašik

biskup Gréckokatolickej eparchie v Mukačeve na Ukrajine. Milan Sasik je slovenský rímskokatolický kňaz rodák z Lehoty pri Nitre, meste kde Cyril a Metod prišli. V roku 1971 vstúpil do Misijnej Spoločnosti sv.Vincenta de Paul. V roku 2003 bol menovaný vladykom v Mukačeve na Zakarpati.

Taktiež tento den oslávime seminárom o 16:00 hod prednáškou **Ing. arch. Vladimíra Libanta** na tému „Nové poznatky o počiatkoch starých slovenov"

Všetkých srdečne pozýva
Fr. Kristian Libant, slovenský misionár v Chicagu

Česká a Slovenská televize
- na šedesát českých a slovenských programů
- hlavní programy s časovým posunem pro USA
- možnost záznamu všech pořadů
- napojení přímo na televizor bez počítače

Za jednu cenu $ 24.99 na měsíc máte dvě služby:
Kablovka.com i Online TV1.com
Veškeré informace podá a instalaci zařídí
česky mluvící technik
Volejte: Libor Kobza 708 - 328 – 5173

74.
MORAVSKÝ DEN

Polky
Valčíky
Moderní

Vystupují skupiny Dospělých a Dětí

Neděle 22. Září 2013

Mše Svatá - 10:00 dopoledne Program - 2:00 odpoledne

Na adrese: Lithuanian World Center
14911 127th Street, LEMONT, IL. 60439
Dar $20.00 na osobu.

Festival MORAVSKÝ DEN bude zahájen taneční zábavou v
Sobotu 21. Září
Začátek 8:00 večer
Hraje Jiří Helán s Kapelou
Dar $15.00
Pro více informací navštivte naše webové stránky:
www.UnitedMoravianSocieties.org

Překonat nenávist - příběh obrácení Arafatova šoféra

Vychovaný k nenávisti

Tajsir, zvaný také Tass, byl vychován v palestinské muslimské rodině. Narodil se roku 1951 v táboře pro uprchlíky v Gaze, kde po vzniku izraelského státu nějakou dobu žili jeho příbuzní, kteří měli dříve pozemky v Jafě. Když byly Tassovi teprve dva měsíce, jeho nejbližší i vzdálená rodina se s ním vydala na cestu do Saudské Arábie Jako palestinští uprchlíci doufali, že v té veskrze muslimské zemi najdou své vytoužené místo. Chlapcův otec tam založil dílnu, opravnu automobilů, a jeho služeb využíval dokonce i samotný král Saúd.

Saúdští Arabové ale Palestince přijímali s despektem. Dávali jim často najevo, že v Arábii nejsou vítanými hosty. Navíc se jim pokoušeli vnutit svoji verzi islámu - radikální vahabismus. Speciální oddíly náboženské policie někdy používaly dost brutální metody, dohlížely na to, aby všichni zdejší muslimové přesně plnili předpisy islámu. Tass vzpomíná, že nějací funkcionáři zbili jeho otce jen kvůli tomu, že v době modlitby nebyl v mešitě.

Ze všeho toho utrpení, které přinášel život v cizině, Tass obviňoval Židy. To odpovídalo i vyjadřování imámů, kteří nešetřili obviněními vůči vyznavačům judaismu nebo "sionistům" a zjevně vybízeli k jejich zabíjení. V mladém Palestinci narůstala nenávist. Jeho touhou bylo vrátit se do Palestiny a bojovat proti Izraelcům.

V 60. letech minulého století se Tassův otec na rozkaz krále Saúda přestěhoval do Kataru, kde byl zaměstnán jako mechanik knížete Abdula Rahmana. Od té doby se malá země ležící nad Perským zálivem stala pro Tajsirovu rodinu druhým domovem. On sám se ale nevzdal svých plánů na boj proti Izraeli, po šestidenní válce v roce 1967 přes otcův zákaz spolu s několika kamarády utekl z domu a připojil se k palestinským bojovníkům. Začala nová etapa jeho života.

Bezohledný zabiják

Po vojenském výcviku se Tass stal ostřelovačem. Cílem jeho života se tedy stalo zabíjení. Neměl žádné výčitky svědomí a nepamatuje si, kolik lidských bytostí zbavil života. Jeho partyzánská přezdívka byla Dzazzar - Řezník.

Mladistvého bojovníka si povšiml Jásir Arafat a vybral si ho za svého řidiče. Jistou dobu byl Tass úzce spojený s touto ikonou palestinského osvobozeneckého hnutí. Později však dostal nový úkol: školit palestinské chlapce. Kromě učení bojové technice a střelbě v nich podněcoval nenávist k Izraelcům. Jak později přiznal, bez sebemenšího zaváhání způsobil strašlivou spoušť v duších těch dětí tím, jak je učil zabíjet a motivovat k sebevražedným útokům.

V roce 1970 odjel Tass do Kataru navštívit rodiče. Otec mu vzal jeho pas, aby se nemohl vrátit do Jordánska, a přikázal mu pokračovat ve studiu. Tak mu pravděpodobně zachránil život, poněvadž krátce nato bylo palestinské hnutí odporu zdecimováno a Jásir Arafat musel opustit Jordánsko.

Nenávist, kterou byl Tass nakažený, ho téměř zcela ovládla. Protože už nemohl bojovat proti Židům, obrátil svoji nenávist proti svým učitelům. Neměl žádné morální zábrany a docela chladnokrevně se pokusil zavraždit vyučujícího muslimského náboženství. Problémy, které s ním byly, přivedly jeho otce k tomu, že ho poslal do Ameriky.

Život za oceánem se Tassovi líbil. Oženil se a podařilo se mu získat právo pobytu. Ukončil studium a začal pracovat v oboru gastronomie, kde od umývače nádobí postoupil až k funkci správce exkluzivní restaurace. Jenomže ani rodina, ani úspěchy v oboru ho nevyléčily z nenávisti k Izraeli. Dokonce právě tam, v Americe, rozmýšlel nad tím, zda by se nedalo v restauracích, které mu podléhaly, trávit Židy. Teprve po setkání s jedním z nich se v něm odehrála radikální změna...

"Musíš si zamilovat jednoho Žida"

Během pobytu v USA se Tass spřátelil s Charliem Sharpem. Jednoho dne během rozmluvy s ním se vynořila otázka náboženství a obavy ze smrti. Charlie tvrdil, že to pochází z nedostatku víry v Boha a slabé víry v něho. Potom ukázal prstem na nebe a tvrdil s úsměvem, že tam má "známé". Od té doby Tassa trápila zvědavost. Chtěl se za každou cenu dozvědět, o jakých "konexích" jeho přítel mluvil. Podařilo se mu to teprve po třech měsících. Tass tehdy uslyšel slova, která jím otřásla: "Jestli chceš prožívat takový klid, jaký já zažívám, musíš si zamilovat jednoho Žida." Pro něho, bývalého palestinského bojovníka, to bylo něco, co by absolutně nemohl udělat.

Charlie samozřejmě myslel Krista. Vzal Bibli, nazdařbůh ji otevřel a začal číst. Byla to předmluva k evangeliu sv. Jana: "Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh." (Jan 1,1) Když Tass uslyšel slovo Boží, spatřil náhle oslňující světlo, z něhož k němu zaznívál hlas: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne." Teprve později se dozvěděl, že to jsou Kristova slova. (Jan 14,6) Posléze se u světla objevily dvě ruce sepjaté k modlitbě. Na jedné z nich byl vytetovaný malý křížek. Tass si připomněl, že stejné znamení viděl na ruce své chůvy v Saúdské Arábii. Pocházela z Filipín a byla to osoba, která ho zahrnovala vším dobrem. Bezpochyby se i ona musela modlit za jeho obrácení. Během tohoto vidění Tass porozuměl, že Bůh je v Trojici jediný, je dárcem života plným lásky. Začal ho prosit o odpuštění zla, jehož se dopustil zabíjením lidí.

Teprve v tu chvíli pocítil veliký pokoj, jaký nikdy dříve nezažil.

Charlie, který byl při tom, byl zcela zaskočen. Poznal ale působení Boží milosti a nabídl společnou modlitbu: „Pane Ježíši, jsem hříšník a lituji svých hříchů. Prosím Tě, abys mi odpustil a smyl moje hříchy svou drahocennou krví. Pane, nedokážu se sám spasit. Nemohu se osvobodit od svých hříchů, ale Ty mě z nich můžeš vysvobodit. Jsi jediným Zachráncem světa a já chci, abys byl i mým Zachráncem. Prosím Tě, abys mi odpustil a vstoupil do mého života. Proměň mě a dej mi nové srdce. Budu Tě stále milovat a půjdu za Tebou. Děkuji Ti, že slyšíš mé modlitby a osvobozuješ mou duši. Vím, že to děláš, protože jsi to slíbil. Od této chvíle patřím Tobě a Ty mně. Zbytek svého života zasvětím službě Tobě."

Tassův život se od chvíle, kdy se svěřil Ježíšovi, úplně proměnil.

Kristus léčí každý hřích

"Slyšeli jste, že bylo řečeno: »Milovat budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.« Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé." (Mt 5,43-45) Setkání s Kristem, který je živou láskou Boha k člověku, nemohlo zůstat bez vlivu na Tassa. Už druhého dne zrána, když zatoužil pomodlit se, linula se z jeho úst spontánní modlitba velebící Izrael. Zpočátku ho ta touha přát Židům všechno dobré zaraziła. Copak on, Palestinec, se může chovat tímto způsobem? Což se tím nezříká svého národa a jeho hodnot? Pochybnosti rozptylovala pravidelná a uvážlivá četba Písma svatého a stále bližší poznávání Krista. Později připustil: "Charlie Sharpe mi řekl, že najdu vnitřní klid, jestliže si zamiluju jednoho Žida. Ten Žid, Ježíš Kristus, odstranil z mého nitra ve mně zakořeněnou nenávist vůči jiným Židům. Ti lidé přestali být mými nepřáteli! Místo toho se stali prostřednictvím Abraháma mými pokrevními příbuznými. Poznal jsem, že čím víc se blížíme k Ježíšovi, tím víc jsme schopni smíření mezi sebou. Mé srdce bylo očištěno od nenávisti."

V Tassově novém životě se nezměnil jenom jeho vztah k dávným nepřátelům. To, že odevzdal život Kristu, způsobilo, že se zlepšil jeho vztah k manželce Karen. Tass se s ní oženil jenom kvůli tomu, aby dostal zelenou kartu, která ho opravňovala k pobytu v USA, a chystal se ji opustit. Karen se cítila využívána a obelhávána, zvláště poté, co se dozvěděla o manželových zradách a jeho plánech na ukončení jejich manželství. Proces uzdravování a hojení starých ran probíhal pozvolna, ale účinně. Díky vytrvalé modlitbě a četbě Písma svatého, ale i upřímnosti a opravdovosti víry se Tass učil získávat důvěru své ženy, která mu nakonec odpustila jeho viny, které se jí týkaly.

Kristus nadějí pro Izmaela

Po obrácení Tass poznal, že jeho posláním je přinášet pravdu o zmrtvýchvstalém Kristu. Navštěvoval mešity a synagogy a vyprávěl tam svůj příběh. Ačkoliv se převážně setkával s nevraživostí a odmítáním, přece jen nacházel hodně sobě podobných bývalých muslimů, kteří uvěřili v Krista. Měl velikou radost z obrácení svých dětí. Mladistvý Ben se stal křesťanem o tři měsíce dříve, než jeho otec zažil setkání s Kristem. Svou víru ale skrýval, protože se bál otcovy násilnické reakce a dalších následků. Zároveň podle rady jednoho křesťanského duchovního dával otci najevo větší lásku, modlil se za něho a ostatní nechával na Bohu. Následně i Tassova dcera Farah přijala víru v Krista, rok po svém otci.

Přelomem v Tassově životě byla cesta na Blízký východ. Vrátil se tam jako zakladatel organizace "Naděje pro Izmaela", která se odvolávala na tradici prvorozeného syna Abraháma, jenž je považován za "předka" Arabů. Cílem organizace se stalo úsilí o mír a smíření mezi znepřátelenými národy židovským a arabským namísto nenávisti, v níž jsou vychovávána pokolení Palestinců, nenávisti, kterou Tass kdysi sám zaséval do palestinské mládeže.

Tass bydlel spolu se ženou v Gaze, kde evangelizační dílo neopustil. Ukazovalo se, že v této podle statistik téměř stoprocentně muslimské oblasti bydlí také křesťané, kteří se podobně jako Tass obrátili pod vlivem nadpřirozeného osobního setkání s Kristem.

"Hodně z nich začalo věřit v Ježíše Krista po zvláštním zážitku ve snu. Jeden dvaadvacetiletý chlapec patřil předtím do Hamásu a hlásil se jako dobrovolník, že se stane sebevražedným teroristou. Jedné noci ve snu spatřil Ježíše. Připomnělo mi to Boží slova, která pronesl prorok Izaiáš: »Dal jsem odpověď (...), dal jsem se nalézt těm, kdo mě nehledali. Řekl jsem: *'Hle, tady jsem, jsem tady!'* pronárodu, který nevzýval mé jméno.« (Iz 65,1)

Politické předáky, kteří toužili ovládat obyvatelstvo, takové události dováděly přímo k šílenství. Mohli zakázat všechny evangelizační akce i možnosti přijímání křesťanských programů, mohli omezit příjezd a výjezd kazatelů, dokonce mohli zničit všechny exempláře Bible v pásmu Gazy. Ale co mohli dělat v situaci, kdy se Ježíš komusi zjevil ve snu v jeho vlastním domě a pravil: »Vstaň a pojď za mnou?« Boží poselství o lásce a odpuštění se prodíralo skrze nejpevnější lidské blokády," tvrdí Tajsir Saada.

Taková neobvyklá obrácení vysvětluje následujícím způsobem: "Velká část muslimů přichází k víře v Ježíše skrze vidění, sny nebo jiné nadpřirozené zážitky. Jsem přesvědčen, že se to děje ne proto, že jsme nějak obzvlášť vnímaví, ale opačně: proto, že jsme zatvrzelí. Další, kteří se obracejí hned po uslyšení dobré zvěsti, jsou asi nejvíce blahoslavení. Jejich obrácení může být rozumovým rozhodnutím, když ve své mysli akceptují nejdůležitější fakta evangelia a poté to prožívají emocionálně a srdcem."

Zabít odpadlíka

Pro Tassa bylo jednou z nejobtížnějších věcí navázání vztahů s jeho palestinskou rodinou. Brzy po svém obrácení napsal příbuzným dopis, ve kterém objasňoval příčiny tohoto rozhodnutí. Jako odpověď dostal stejně obšírný dopis, který by bylo možno shrnout do slov: "Zbláznil ses! Pokud se okamžitě nevrátíš k islámu, zabijeme tě při první

příležitosti." Odtržení od lidí sobě blízkých bylo pro Tassa zvláště bolestné a těžké. Pominul nebezpečí a rozhodl se, že se vypraví na setkání se starým otcem. Počítal s možností, že bude zavražděn, proto prosil své známé křesťany o horoucí modlitbu na tento úmysl. Na letišti v hlavním městě Kataru už ho čekali bratři. Když Tass spatřil za pasem staršího bratra pistoli, ještě důrazněji si uvědomil závažnost situace: "Najednou mi došlo, že přítomnost tří mužů znamenala, že teď a tady bude vykonáno čestné usmrcení. Měli být svědky podle muslimského práva *šaría.* Za chvíli mě bratr políbí na hlavu a položí mi předepsanou otázku: »Vrátíš se k islámu?« Když odpovím záporně, otázku zopakuje. Pokud znovu odpovím záporně, bude otázka zopakována ještě potřetí. Jakmile uslyší třetí odmítnutí, zastřelí mě na místě, u vchodu na letiště." Přece však došlo k setkání Tassa s rodiči a k rozmluvě s nimi, po níž kupodivu otec slavnostně prohlásil, že prokleje každého, kdo by chtěl ublížit jeho synovi.

S přesvědčením, že každý muslim potřebuje slyšet pravdu o Ježíši Kristu, Synu Božím a Spasiteli světa, se Tass odvážil evangelizovat i Jásira Arafata, kterého jako mladík obdivoval a zbožňoval a na jehož rozkazy zabíjel Židy.

Důvěřuj Pánu

Příběh Tajsira Saady ukazuje, že jedině Kristus může lidstvo vyléčit z hříchů šířících mezi lidmi nesoulad a nenávist a z jejich tragických důsledků. „Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespoléhej. Poznávej ho na všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky," (Př 3,5-6) - tato slova obzvláště zasáhla Tassa, když po svém setkání s Kristem četl Bibli. Stala se mottem jeho života: „To je klíč k pravému životu: »Důvěřuj Hospodinu.« Pokaždé, když se ocitnu v kritické situaci, jako bych slyšel Boží hlas: »Důvěřuj mi.« Řešení každého konfliktu, do kterého jsme byli vtaženi, nezávisí na našich dovednostech, ale na spoléhání na Boha, na důvěře v něho. Tak se křivé stezky stanou přímými - v našich rodinách, společenstvích i společnosti na celém světě." Proč tomu tak je? Proto, že: „Ježíš, který přišel na svět a přinesl pokoj a smíření, působí dnes úplně stejně jako před dvěma tisíci lety. Promlouvá k otevřeným srdcím slovy Písma svatého, když se jen někomu podaří získat jeho exemplář nebo najít text na internetu. Přichází ve snách a viděních, obzvláště k muslimům. Nabízí svůj dar odpuštění lidem všech zemí a kultur. Přijímá s radostí každého člověka, který zatouží připojit se k jeho rodině. A když nás On přijme, dostáváme výsadu ohlašovat dobrou zvěst těm, kteří se musí zamyslet nad tím, co že to máme s tím Ježíšem."

Podle knihy T. Saady:
Byl jsem Arafatovým člověkem
Z Milujcie sie 2-2013
překlad podle Světla

Takaši Nagai - Poselství pro nás

Takaši Nagai se narodil blízko Hirošimy roku 1908. Jeho rodina byla šintoistické víry a měla pět dětí. V roce 1928 se zapsal na lékařskou fakultu v Nagasaki. „Už na střední škole jsem propadl materialismu. Sotva jsem začal studovat na lékařské fakultě, už mě nechali provádět pitvy... Obdivuhodná struktura těla podnítila můj obdiv. Ale pro mě to nebylo nic jiného než čistá hmota. Duše? Strašidlo vynalezené podvodníky, aby oklamali prosté lidi."

Roku 1930 dostal jednoho dne od svého otce telegram: "Přijeď domů!" Po příjezdu se dověděl, že jeho matka utrpěla záchvat mrtvice a nemohla mluvit. Posadil se k ní a četl v jejím pohledu poslední "Na shledanou". Tato zkušenost změnila jeho život: "Tímto posledním pronikavým pohledem zbořila moje matka ideologické ohraničení, které jsem si postavil. Její pohled mi řekl, že lidská duše po smrti žije dále. Všechno to přišlo jako vnuknutí, které mělo příchuť pravdy."

Takaši začal číst *Pensées* od Blaise Pascala, filosofa a vědce 17. století. "Duše, věčnost... Bůh. Náš velký předchůdce, fyzik Pascal, se těmito věcmi vážně zabýval!" řekl si. "Jaká musí být tato katolická víra, aby ji mohl přijmout vědec Pascal, aniž by odporovala jeho vědění? Byl jsem stále připraven hypotézu přezkoušet v laboratoři. Proč bych neměl přezkoušet tu modlitbu, na které Pascal tak stavěl?" Rozhodl se vyhledat katolickou rodinu, která mu chtěla nabídnout podnájem během studia.

U rodiny Moriyama našel přijetí. Pan Moriyama, obchodník s dobytkem, pocházel ze staré křesťanské dynastie, která si navzdory 250letému pronásledování zachovala víru od doby, kdy ji do Japonska přinesl svatý František Xaverský. Čistota křesťanské víry uvedla mladého Nagaie v úžas: Skromní sedláci mu svým příkladem ukázali to, čemu věřil Pascal, velký přírodovědec!

V březnu 1932 mu zkřížil plány do budoucnosti těžký zánět ucha, při kterém ohluchl na pravé ucho: Protože už nemohl používat stetoskopu, musel se vzdát běžné medicíny. Tak se obrátil k radiologii, která byla v Japonsku teprve v začátcích.

Moriyamovi měli dceru, Midori, která pracovala jako učitelka. Všichni tři se modlili za Takašiho obrácení. V jedné noci se Midori obrátila bolestí na lůžku - měla zánět slepého střeva. Vysokým sněhem nesl Takaši mladou ženu do nemocnice, zatímco jim pan Moriyama svítil na cestu svítilnou. Po cestě pozoroval, jak se puls Midori zrychloval, žhnula horečkou. Běžel rychleji. Konečně nemocnice! Operační sál byl připraven a o sedm minut později bylo všechno vyřešeno.

V příštím roce Takaši narukoval do armády, aby v Mandžusku bojoval proti Číňanům. V jednom balíčku od Midori ležel malý katechismus, který se zájmem četl. Po roce se vrátil zoufalý domů v bídném stavu, protože si byl vědom rozvrácenosti svého života a měl

stále před očima hrůzy války. Vrátil se k zaměstnání radiologa a začal studovat Bibli a katolickou nauku. Ale morální požadavky evangelia a nutnost odpoutat se od vazeb ke své rodině mu bránily v obrácení.

Jednoho dne, kdy byl naplněný zoufalstvím, vzal si do ruky zase Pascalovy *Pensées*. Jeho pohled padl na větu, která upoutala jeho pozornost: "Existuje dosti světla pro ty, kdo chtějí vidět, a dosti tmy pro ty, kteří jsou založení opačně." Náhle mu bylo všechno jasné. Dodal si odvahy a prosil o křest, který přijal v červnu 1934. Rozhodl se pro jméno Pavel, na paměť svatého Pavla Mikiho, jednoho z japonských mučedníků, který byl v roce 1597 v Nagasaki ukřižován.

O dva měsíce později se oženil s Midori. Nagai se stal více než jenom lékařem: stal se apoštolem bližní lásky. Napsal si: "Povinnost lékaře spočívá v tom, aby trpěl se svými pacienty, aby se s nimi těšil a snažil se mírnit jejich utrpení, jako by byla jeho vlastní. Musí mít soucit s jejich bolestmi. Nakonec totiž lékař nemocného neuzdraví, nýbrž jenom když se to zalíbí Bohu. Jakmile člověk toto pochopí, vede diagnóza k modlitbě."

Od června 1937 do března 1940 byl znovu mobilizován, zúčastnil se jako lékař čínsko-japonské války. Jeho nasazení pro všechny, ať japonské nebo čínské vojáky, ženy, děti a starce, kteří byli nelítostně zapleteni do strašných krveprolití, nabylo heroických rozměrů.

Po svém návratu objevil Takaši znepokojující stopy na svých rukou. Kromě toho se často cítil být vyčerpán. Jeden kolega ho přemluvil, aby si sám udělal rentgenový snímek. Při pohledu na něj zůstal Nagai bez dechu: Zvětšení sleziny! Diagnóza: leukemie. Očekávaná doba života - tři roky. Takaši si šeptal: "Pane, jsem jenom neužitečný služebník. Ochraňuj Midori a naše dvě děti. Mně ať se stane podle Tvé vůle." Svůj život věnoval záchraně života nespočetného množství nemocných, které nemohl rentgenovat nikdo kromě něho.

9. srpna 1945 v 11.02 hodin se objevil oslepující záblesk. V Urakami, severní čtvrti Nagasaki, explodovala atomová bomba a zpustošila město. Přinesla teploty okolo 9 000 stupňů, jejím plodem bylo 72 000 mrtvých, 100 000 raněných.

Na lékařské fakultě, 700 metrů od centra exploze, byl Nagai odmrštěn na zem, když právě pořádal filmy s rentgenovými snímky. Jeho bok byl zasypán skleněnými střepy, nad čelem mu tekla krev... Brzo začala proudit neustávající záplava zraněných: krvácející postavy s roztrhanými šaty, opálenými vlasy... strašlivá představa.

Nagai se vydal až na hranici svých sil. Teprve 11. srpna, když práce poněkud polevila, vyšel, aby hledal Midori, která zůstala doma, zatímco děti s babičkou byly v horách v bezpečí. Jenom stěží našel na pozemku plném sutin a popela místo svého bytu. Náhle zahlédl zuhelnatělé pozůstatky svojí ženy. Na kolenou klečel a plakal. Potom sesbíral její kosti do nádoby. Náhle se něco zalesklo v prachu kostí pravé ruky: Její růženec!

Sklonil hlavu: „Můj Bože, děkuji Ti, že jsi ji dovolil zemřít při modlitbě. Maria, Matko bolesti, dík za to, že jsi ji doprovodila v hodině smrti... Ježíši, Ty jsi nesl těžký kříž, teď jsi rozprostřel světlo míru nad tajemstvím utrpení a smrti Midori a mně samého... Zvláštní osud: Myslel jsem, že mě Midori doprovodí ke hrobu... Teď spočívají její ostatky v mých rukou... Její hlas jako by šeptal: Odpusť, odpusť."

Odpuštění Nagaiovo bylo dokonalé. Chtěl přivést křesťany zbavené odvahy ztrátou jejich rodin k přesvědčení, že atomová bomba byla částí prozřetelnosti Boží, že ze zla nechává vzniknout stále dobro.

Začátkem září Nagai umíral. Záření atomové bomby zhoršilo jeho utrpení. Řekl: „Umírám spokojeně," a upadl do komatu. Někdo mu přinesl vodu z lurdské jeskyně, kterou tam postavil P. Maximilián Kolbe. "Slyšel jsem hlas," napsal později, "který mi řekl, že mám P. Kolbeho prosit, aby se za mě modlil. Udělal jsem to. Potom jsem se obrátil na Krista a řekl mu: »Pane, vydávám se do Tvých božských rukou.«" Příštího rána byl Takaši mimo nebezpečí. Těch šest let navíc, které mu byly dány, připisoval P. Kolbemu. Zatímco se obyvatelé báli vrátit do Urakami, postavil si Nagai v blízkosti svého starého domu chýši a začal odklízet trosky domu. Přitom našel krucifix z rodinného oltáře: "Všechno mi bylo vzato," řekl. "Jenom tento krucifix jsem opět našel."

Dne 23. listopadu 1945 byl Nagai pozván, aby přednesl několik slov při rekviem vedle zřícenin katedrály v Urakami. Kristovo zabití na Kalvárii mu objasnilo "holokaust" z Nagasaki a dalo mu smysl: "Ráno 9. srpna vybuchla atomová bomba nad naším předměstím," řekl. "V jediném okamžiku bylo 8000 křesťanů povoláno k Bohu... Okolo půlnoci toho večera se vznítila naše katedrála a vyhořela. Ve stejném okamžiku zveřejnil jeho majestát, císař, svoje rozhodnutí... Císařský výnos byl 15. srpna oficiálně uveřejněn a na celý svět zazářilo světlo míru. 15. srpna je také velký svátek Nanebevzetí Panny Marie. Ne nadarmo jí byla zasvěcena katedrála v Urakami... Neexistuje hluboké spojení mezi zničením tohoto křesťanského města a koncem války? Nebylo Nagasaki vyvolenou obětí, neposkvrněným beránkem, který byl přinesen na obětní oltář holokaustu, usmrceným za hříchy všech národů během druhé světové války?... Buďme vděčni za to, že bylo Nagasaki vyvoleno!"

Roku 1947 donutila nemoc Takašiho ulehnout na lůžko v jeho chýši. Musel se vzdát své profesury a byl bez příjmu. Tak začal psát vleže na zádech na kreslící prkénko, jaké používají školáci. Zůstala mu ke psaní často jenom noc, protože ve dne přicházelo mnoho návštěvníků. Ale neprojevoval vůči nim netrpělivost: "Unavuje mě to, ale když jste tak milí a přicházíte sem, musím vám nalít do srdce trochu radosti a povyprávět vám o naší katolické naději." Za těchto podmínek napsal a uveřejnil za čtyři léta 15 svazků. Jaký cíl si vytkl v těchto spisech? Ve slavnostním přesvědčení, že trvalý mír se dá zřídit jenom v duchu lásky, která se zrcadlí v katolické nauce, považoval za své poslání šířit křesťanské poselství.

V dubnu 1951 se stal Nagai obětí krvácení do mozku. Zemřel 1. května, na začátku Mariina měsíce. Takaši Nagai byl pohřben vedle své ženy. Na svůj pomník si vybral tento nápis: "Jsme služebníci neužiteční. Udělali jsme to, co jsme byli povinni udělat." (Lk 17,10)

Dom Antoine-Marie OSB,
opat opatství Saint-Josef-de-Clairval
Z VISION 2000 - 4/2013
překlad podle Světla

MLADÝM

Osvěžení pro duši

Pomlčka

Kameník dotesal nápis na pomníku, zvedl dláto a prohlásil: "Tady to máte."

Zákazník si náhrobní kámen dlouze prohlížel. Byla na něm fotografie jeho otce a dvě data, 1916 a 2000, oddělená dvoucentimetrovou pomlčkou. Zavrtěl hlavou: "Nevím, jak to říct, ale připadá mi to trochu málo. Nejde z toho poznat, že můj otec měl dlouhý a dobrodružný život a že ho žil naplno. Chtěl bych, aby ten nápis nějak vyjádřil, že otec měl krásné dětství, spoustu sourozenců, že bydleli na venkově, měli spoustu domácích zvířat, že museli tvrdě pracovat, ale pak se radovali z bohaté úrody, že se báli krupobití nebo velkého sucha...

Pak přišla válka a otec musel narukovat. Bojoval na frontě, byl zraněný a potom uprchl z vězeňského tábora. Tehdy poznal matku...

Narodily se jim děti, které rostly a odcházely, aby si založily vlastní rodiny, vnoučata se rodila jedno za druhým...

Potom přišlo poklidné stáří. Jistě, byl také nemocný, ale pořád měl své city, miloval, prožíval nadšení, touhu, nepřestával pracovat, zažíval úzkost, obavy i radost..."

Kameník zaujatě poslouchal. Pak pokýval hlavou, zvedl kladívko a dlátko a čtyřmi přesnými údery prodloužil pomlčku mezi rokem narození a úmrtí skoro o půl centimetru.

Poté se otočil na zákazníka: "Je to takhle lepší?"

Život nemůže být jen pomlčkou mezi dvěma daty. Patří do něj každý okamžik tvého života. Život je všechno, co máš.

Pavoučí vlákno

Mezi vyvolenými, kteří obývají velký Boží dům, byla také jedna světice s neobyčejně měkkým srdcem. Byla mladá a zvědavá, a tak čas od času nahlédla i dolů, do strašlivých hlubin pekla.

Při pohledu na to strašlivé utrpení jí usedalo srdce.

Mezi lidmi odsouzenými k věčnému soužení si všimla jistého modrookého mladíka a bylo jí ho líto. Říkala si: "Není možné, aby člověk s tak krásnýma očima musel navěky takhle trpět."

A tak předstoupila před Boha a poprosila ho: "Pane, tam dole v pekle jsem spatřila muže, který se tam jistě dostal omylem. Určitě v životě vykonal nějaký dobrý skutek... Třeba jen úplně maličký..."

Bůh se jejími přímluvami dal obměkčit a dovolil jí nahlédnout do knihy života onoho mladíka s modrýma očima.

Světice ji otevřela s nadějí, že v ní najde dobrý skutek, který by mladíka zachránil. První stránky příliš slibně nevypadaly. Čím déle knihou listovala, tím víc se přesvědčovala, že modrooký mladík za svého života páchal ty nejhorší zločiny, ale nevykonal pranic dobrého.

Neztrácela však naději a četla dál. Náhle poskočila radostí: "Už to mám! Jednou nezašlápl pavouka a nechal ho utéct do bezpečí!"

Světice se rozběhla za Bohem a ohlásila mu, co objevila.

Milosrdný Bůh jí odpověděl: "Ušetřil pavouka, ať ho tedy zachrání pavouk."

A v tu chvíli se velký pavouk začal spouštět na pavučině do hlubin pekla.

Modrooký muž spatřil pavoučí vlákno, natáhl po něm ruce a vší silou se ho chytil. Pavouk zatím dál soukal pavučinu. Muž šplhal po vláknu výš a výš a pomalu se blížil ke světlu.

Ale pak si všiml, že se na vláknu snaží uniknout z pekla další lidé a lezou za ním.

"Přetrhnete pavučinu," volal na ně. "Pavoučí vlákno takovou tíhu neunese!" dodával rychle a začal kolem sebe kopat. Chtěl přimět ostatní, aby se pustili.

Na lidi šplhající za světlem to však mělo přesně opačný účinek. Přimkli se k vláknu ještě pevněji.

Pavučina třesení a prudkým pohybům modrookého muže nemohla dlouho odolávat. Praskla a světice s bolestí v srdci dlouho pohledem sledovala modrookého muže, který padal do temných hlubin. Ty ho pohltily navěky.

Všichni se držíme jednoho tenkého vlákna. Cesta nahoru je obtížná, ale nesmíme při ní kopat kolem sebe.

Průvodce

Karavana kupců, kteří spolu už mnohokrát putovali na dlouhých cestách Orientem, se připravovala k přechodu velké a nebezpečné pouště. Kdo ji chtěl překonat se zdravou kůží, musel dobře znát stezky, orientační body, místa vhodná k úkrytu a oázy, ale také obyčeje domorodců.

Proto si kupci najali místního průvodce, jehož zkušenosti všichni vychvalovali.

Deset dní postupovali vpřed jako po másle. Ale pak jim cestu zatarasili ozbrojení válečníci, kteří byli seskupení kolem sochy ztělesňující jednoho z jejich krutých bohů.

"Nesmíte jít dál," zavelel velitel ozbrojenců, "dokud neobětujete jednoho ze svých mužů našemu bohu! Tuto oběť náš bůh vyžaduje každé novoluní. A jestli nám jednoho z vás nevydáte, zemřete všichni."

Kupci dali hlavy dohromady. Takové rozhodování bylo těžké a nemohli se shodnout na řešení.

"Známe se navzájem spoustu let. Naše rodiny jsou mezi sebou spřízněné. Nemůžeme obětovat jednoho z nás, abychom uspokojili jejich boha."

Všichni společně pohlédli na průvodce...

Vydali tedy ubohého průvodce ke krvavé oběti u paty sochy podle dávného obřadu a mohli pokračovat v cestě. Jenomže tu nikdo neznal. Během několika dní zabloudili a jeden po druhém umřeli žízní a vysílením.

V tom spočívá tajemství člověka. "Lid, který kráčel v temnotách," spatřil velké světlo a pospíšil si ho zhasnout.

Bruno Ferrero, Z knihy: Osvěžení pro duši, Portál 2005

Není med jako med

Že není med jako med jsem poznal teprve, když jsem začal sám včelařit. Med jsem měl však rád již od malička, když mně maminka dávala med na krupicovou kaši. Tenkrát jsem však nevěděl, že je několik druhů medu. Nejznámější je med zlatavé barvy, to je když včeličky sbírají pel z kvetoucích kytiček a kvetoucího jetele, kterého je někdy plné pole. Med tmavé barvy, skoro černý jak boty, je lesní med. Ten mi nosily včeličky, které jsem měl na pasece v jehličnatém lese v Taborville u Clevelandu v Ohio. Taborville je česká vesnice, kde bylo tenkrát 82 pěkných dřevěných chat. A jelikož se tam stále něco dělo, koupil jsem si tam chatu, kterou si postavil český tesař Kostohryz pro sebe. Byla to jedna z mála chat, která měla i sklep a zavedenou vodu z vlastní studny do kuchyně i do sklepa. Tenkrát jsme měli ještě hodně herců - ochotníků a tak jsme tam hráli divadla v přírodě a také operety jako "Na tý louce zelený" a "Husopasku" a dokonce jsme dávali i operu Bedřicha Smetany "Prodanou nevěstu". Na naše divadla v přírodě se sjelo vždy hodně hostů z blízka i z daleka.

Vůbec se nedivím, že když jeden ze zakladatelů Taborville "táta" tábora, Frank Holman, se rozhodl, že bude včelařit, že si místo pro svoje včely vybral na pasece v lese, daleko od všeho dění. Horší však bylo, že dostat se na paseku, kde byly včelí úly nebylo tak lehké. Muselo se přejít po úzké lávce z prken, která byly na kůlech zatlučených do bažiny, kde byl "quick sand", nebezpečný písek, do kterého nebylo radno spadnout. Balancovat na úzké prkenné lávce a nést plásty plné modu do auta nebylo tak lehké. A tak když "táta" tábora byl již starší, překvapil mě jednou otázkou, jestli se nebojím včelách žihadel, že by mi předal ty včelí úly i s odstředivkou na med a zahnutými noži na ořezávání vosku. Samozřejmě, že zadarmo jsem to nechtěl a tak chtě nebo nechtě, najednou jsem se stal včelařem. "Táta" Holman mě zasvětil do včelaření a vysvětlil mi, že v Americe se včelaří jinak než u nás doma. Zde se neužívají včelíny, ale úly se nechávají stát samostatně, protože zde je větší vlhkost, tak aby se k nim lépe dostal vzduch a ovíval je vítr. Pokud je v úlu nějaké štěrbina, včeličky si ji samy voskem zalepí. U nás doma, když se vybíral med, plásty s medem se vybíraly ze zadu, kdežto zde v Americe se z úlů, které byly obyčejně tři postavené na sobě, plásty s medem se vybírají ze shora. V Americe se také nepřikrmují včeličky na zimu cukrem, ale nechává se jim v úlu dost medu na celou zimu.

Moje včelky, které jsem podědil po "tátovi" Holmanovi byl "Italky". To jsou mírné včely, které si zvyknou na vůni vašeho těla a rukou. Když jim pak vybíráte med, nepotřebujete ani rukavice ani kuklu, jenom kouř z dmýchadla. Kankazské včely, které jsou o hodně tmavší než Italky jsou o hodně ostřejší. O tom jsem se přesvědčil sám. Jednou ke mně přiběhl jeden chemik, celý vystrašený, že na střeše naší továrny, kde jsme měli vystavené různé vzorky hmot, které jsme vyráběly, jak budou odolné počasí - dešti, větru, sněhu a slunci, se usadil roj divokých včel. Vzal jsem si bedničku a metličku a půjčil jsem si od prezidenta naší společnosti Gibson - Homans, který v té době kouřil doutníky, jeden doutník a vypravil se nahoru. Hned jak jsem vylezl na střechu, tak jsem poznal, že ty včeličky nejsou Italky. Byly o hodně tmavší a agresivnější, ale díky kouři z doutníku jsem tenkrát moc žihadel nedostal.

Jelikož jsem měl v lese na pasece jeden prázdný úl, usadil jsem tam ten roj divokých včel vedle úlů mých Italek. Na podzim, když jsem vybíral med, neuvědomil jsem si, že tyto divoké včeličky nejsou tak mírné jako moje Italky, a tak jsem neměl ani rukavice ani kuklu. Sotva jsem otevřel víko u úlu, včely se na mě snesly a i když jsem se dal na útěk, dostal jsem plno žihadel do tváře a do rukou než jsem přeběhl dřevěnou lávku a dostal se k autu, kde jsem se schoval. Na štěstí nedaleko té bažiny byl rybník, který sloužil jako koupaliště a právě se tam šlo vykoupat několik kluků. Když včeličky zpozorovaly polonahé kluky, nechaly mě, zavřeného v autě, a vrhly se na kluky. Ti ječeli a skákali po hlavě do rybníka a mě to zachránilo. Přesto jsem tenkrát dostal 28 včelích žihadel. Jen tak tak jsem dojel domů do Clevelandu. Dával jsem si octové a čpavkové obklady, ale stejně, když jsem přišel druhý den do laboratoře, byl jsem celý opuchlý.

V telefonní centrále naší firmy pracovala slečna, kterou jsme neměli rádi. Ne proto, že byla hubená jako koza, ale hlavně proto, že do všeho strkala nos a všemu rozuměla. Ten den k nám do laboratoře zrovna přišla a když viděla můj napuchlý obličej, optala se mě, jestli mám včely. Když jsem přisvědčil, zeptala se, jestli prodávám med. Odpověděl jsem jí, že med neprodávám, ale kdo má med rád, tomu dám skleničku zdarma, aby si osladil život. Hubená Henrieta mě hned poprosila, jestli by mohla dostat také med zdarma. Zeptal jsem se jí, jestli chce obyčejný včelí med nebo ten speciální. Byla zvědavá, na co je ten speciální med. Když jsem jí řekl, že po tom speciálním medu rostou děvčatům prsa, skákala radostí a prosila mě, jestli by mohla dostat galon toho speciálního medu. A tak jsem jí druhý den přinesl galon toho černého lesního medu.

Slečna se pak u nás v laboratoři asi měsíc vůbec neukázala. Jednoho dne tam však přiletěla jako fúrie, zastavila mě a řekla mi, že ten můj med je na nic, že jí to nepomáhá a že má prsa pořád jako dva hrášky. Když jsem se jí zeptal, jak med užívá, řekla mi, že si dává každý den dvě plné lžičky medu do čaje ráno a večer. "Sorry!" odpověděl jsem, "zapomněl jsem ti říct, že tento med se nedává do čaje, ale maže se přímo na prsa a pak ti ho musí někdo slíznout."

Kdyby tenkrát plameny, které sršely Henrietě z očí, opravdu pálily, tak ze mě zbyla jen hromádka popela. Naštěstí jsem zůstal "Hromádkou" v reálu a tak vám to tady všechno píšu, abyste věděli, že není med jako med.

Lubomír Hromádka
Washington, D.C.

Neobyčejné příběhy Ondřeje Dunara (9)

Třetí zabiják – Jáchymovská Sibiř

Kdo prošel jáchymovským koncentračním táborem Rovnost 1, nikdy v životě na to nezapomene. Kdo tímto peklem neprošel, nikdy nebude věřit, že se něco takového mohlo někde stát. Nejhorší situace byla v zimě a ne nadarmo se těmto místům říkalo jáchymovská Sibiř. Naše vězeňská uniforma naprosto neodpovídala krutým mrazům, které jsme tam prožívali. Snažili jsme se brát si na sebe dvoje spodní prádlo, omotávali jsme si hadry na nohy, abychom to přežili. Silné větry a třeskutý mráz se zarývaly až do morku kostí.

Když jsme ráno došli promrzlí z tábora na šachtu, jakmile jsme sfárali dolů, bylo nám za chvíli teplo. Dole se naprosto nepoznalo jestli je léto nebo zima, tam bylo stejně nesnesitelné horko po celý rok. Ze stropu neustále kapala voda, stejně tak většinu dne jsme se ve vodě brodili. Naše pogumované obleky, takzvané fáračky, byly prakticky neustále mokré. Když jsme skončili práci a vyfárali na povrch, čekala nás cesta do tábora. Seřazeni za sebou jako vojáci jsme pomalu šlapali pěšky do tábora. Naše mokré fáračky, co jsme měli na sobě v krutém mraze a neustálých fujavicích okamžitě zmrzly a bylo to, jako bychom byli obaleni plechovým krunýřem. Sotva člověk mohl udělat krok, všechno bylo na kost zmrzlé. Když jsme došli na tábor do tzv. sušárny, musel jsem si často lehnout na podlahu a z fáraček se vysoukat jako had z kůže, jinak nebylo možné se vysvléci. Když jsem to pak pověsil na svůj hák a vytáhnul nahoru, tak to tam viselo jako nějaké monstrum. Pochopitelně druhý den, když jsme šli do práce, tak to nestačilo uschnout, ale nezbývalo nic jiného, museli jsme polosuché polomokré fáračky zase obléci a jít na šachtu. Cestou na nás zase všechno zmrzlo a teprve až jsme se dostali dolů na pracoviště, tak to tam zase změklo, a pokud byly příhodné podmínky, tak to pomalu na našem těle schlo. To se opakovalo kolem dokola, den co den, pokud byly mrazy. Také na barácích jsme zažili zimy víc než dost. Večer, když jsem šel spát, tak jsem si dal boty k posteli a ráno, když jsem vstával, tak byly přimrznuté k dlažbě. Násilím jsem je musel odtrhnout, ledové si obout na nohy a jít do práce. Nebylo však jiné cesty.

Přirozené zimy však nebylo dosti. Často k tomu přistupoval ještě teror táborového náčelníka Palečka. Jednou v zimě, když byla krutá sněhová fujavice a mráz klesl na 30 stupňů Celsia pod nulu, byl v celém táboře vyhlášen nástup. Bachaři se rozběhli do všech baráků a začali rychle vyhánět na dvůr všechny vězně. Museli jsme nastoupit do řad jako vojáci a v té kruté zimě jsme museli stát venku 2 hodiny. Když už se to nedalo vydržet, začali vězni dupat nohama a dělalo to takový hluk jakoby se hnalo stádo koní. Náčelník všechno sledoval z okna své kanceláře a místo aby nástup rozpustil, dal bachařům rozkaz, aby nosili v kbelících vodu a vězně polévali. Voda pochopitelně na tělech vězňů okamžitě přimrzala a všichni nakonec vypadali jako velké rampouchy. Naše obličeje, uši, nohy a ruce byly úplně zmrzlé a vězňové začali jeden po druhém odpadávat. Když se sadista Paleček konečně ukojil, dal celému nástupu rozchod. Sotva jsme se došourali na baráky a dovlekli tam odpadlé kamarády. Všade bylo zima a tak pouze každý na sebe naházel, co měl a zabalil se do deky, aby se aspoň částečně zahřál a uschnul. Na tento den v táboře určitě nikdo nezapomene.

Náčelník Paleček měl na svědomí mnoho mladých životů, které sám osobně zlikvidoval a nebo terorem svých podřízených zavinil. I když byl v táboře velmi omezený styk s vnějším světem a pod záminkou zachování státního tajemství se nesmělo vůbec nic ze života v táboře ani z práce v dole psát ven, přece tyto kruté poměry se časem dostaly na světlo světa a světová veřejnost se dozvěděla, jak trpí vězňové v komunistických pracovních táborech. Tak došlo nakonec i na masového vraha, náčelníka Palečka, který musel být odvolán, a byl nahrazen novým velitelem. Veřejnému mínění a nátlaku ze zahraničí se tak učinilo zadost, ale nový náčelník nebyl o moc lepší než ten starý. Přece ale ten nejtvrdší teror na táboře pominul.

Nový MUKL mezi jáchymovskými vězni

Psal se rok 1955. Bylo to poprvé, co jsem měl noční směnu. Dospával jsem na naší ubikaci, když se najednou otevřely dveře naší světnice a bachař přivedl nového vězně. Všichni, kdo tam v tu chvíli byli, zůstali v šoku, neboť mezi dveřmi se objevil Gustav Husák. Nebylo třeba, aby se nám představoval, protože každý věděl, kdo je a kdo byl. Pozdější prezident ČSSR byl již od konce druhé světové války ve vysoké slovenské politice a v letech 1946-50 byl předsedou slovenské vlády (přesně řečeno „Zboru poverenikov", což byl výkonný orgán Slovenské národní rady). V roce 1950 byl spolu s Vladimírem Clementisem, Lacem Novomeským a dalšími obviněn z tzv. buržoazního nacionalismu. V únoru 1951 byl zatčen, v dubnu 1954 byl odsouzen na doživotí za velezradu a protože jako jeden z mála nikdy nedoznal vinu a soud se konal až po smrti Stalina a Gottwalda, unikl trestu smrti. Tento prominentní vězeň se tedy najednou ocitl mezi námi, obyčejnými mukly. Bachař jednoduše ukázal na prázdnou postel a odešel pryč.

Novému vězni byla přidělena postel přímo vedle mé postele. S novým společníkem jsme si všichni podali ruce a

přijali jsme ho do naší vězeňské rodiny. Protože jsem se právě vrátil ze směny a měl jsem čas, tak jsem mu pomohl, aby si mohl dát všechno do pořádku. Šel jsem s ním do hlavního skladu, kde vyfasoval deky, polštáře a povlečení na postel, šel jsem s ním pro táborovou stravenku, aby měl do kuchyně poukázky na jídlo a pomohl jsem mu také vyzvednout pracovní oděv. Druhý den ráno v sedm hodin nastoupil s ostatními vězni před hlavní bránou a stal se jedním z horníků, kteří těžili uran.

Protože byl Gustav Husák mým nejbližším sousedem, měli jsme možnost často se spolu bavit. Já jsem se k němu choval docela přirozeně a také ostatní se k němu chovali přátelsky, i když většina z vězňů si od něho zachovávala určitý odstup. Brzy jsme se stali dobrými přáteli, protože jsem mu stále pomáhal, když něco potřeboval a on také poznal, že jsem člověkem, kterému může důvěřovat. Nikdy jsme se nebavili o jeho bývalé politické kariéře, ani jsem se ho nevyptával na jeho osobní život. Ptal se mě, za co jsem odsouzený a já jsem mu řekl, že jsme chodili s matkou přes hranice jako pašeráci se zbožím, které jsme prodávali ve Vídni, že jsem měl na Slovensku část své rodiny, ale od dětství jsem žil a vyrůstal ve Vídni. Řekl jsem mu, že mě chytili na Slovensku a Státní policie ze mě udělala špióna a zrádce. I když proti mně neměli žádné důkazy ani žádného svědka a špionáž mi nemohli dokázat, byl jsem odsouzen na 17 roků. Husák mi řekl, že on to všechno ví, jak se to dělalo, že i když nebyly žádné důkazy, aby někoho odsoudili, tak se ty důkazy musely vyrobit. Soudy musely postupovat podle předem vypracované žaloby a cílem soudní poroty nebylo hledat, zda obžalovaný je vinen nebo ne, ale najít zákon, podle kterého by mohl být odsouzen a mohl dostat ten nejvyšší trest, i když vše bylo vymyšleno a proti rozsudku nebylo odvolání. Utěšoval mě, abych se nebál, že v brzké době nastanou velké změny v politice a že se určitě brzy dočkám svobody.

Gustav mi občas řekl i něco o sobě, že je to poprvé, co se dostal na tábor s jinými vězni. Od chvíle, kdy byl zatčen, byl neustále izolován, neměl možnost se s nikým stýkat, překládali ho stále z místa na místo a nevěděl, co s ním bude. Měl neustále strach, že ho nějakým způsobem odpraví, aby se ho zbavili. Nemůže si naříkat na nějaké velké tělesné týrání, ale prošel obrovským duševním nátlakem. Nejhorší byla ta stálá nejistota. Teď už je aspoň mezi lidmi a nemusí se bát, že ho někdo oddělá.

Vůči ostatním byl Husák dost uzavřený, stále měl pocit, že se na něho všichni dívají přes prsty, ale všichni vězňové se k němu chovali velmi pěkně a nikdo neměl zájem mu ublížit. Byli jsme všichni na stejné lodi, žili jsme ve stejných podmínkách a tak jsme to společně museli vydržet. Stále jsem Gustava utěšoval, aby si nevšímal toho, co se děje v táboře a neposlouchal nějaké poznámky.

Gustav Husák s námi na táboře Rovnost 1 strávil asi čtyři měsíce. Jednoho dne byl zavolán na táborové velitelství, aby se tam okamžitě dostavil. Drželi ho tam asi dvě hodiny, potom se vrátil na barák a řekl mi, že z tábora odchází, že má okamžitě odevzdat všechny věci do hlavního skladu a připravit se na přesun. Rychle jsem mu pomohl sbalit věci a odnést je do skladu. Když jsme byli pár minut spolu sami, řekl mi, že když přišel na velitelství, tak se náčelník tábora postavil do pozoru a salutoval mu, že tam na něho čekali nějací lidé od vlády Československé republiky a že neví, co si o tom má myslet. Pověděli mu, že musí jít okamžitě s nimi, ale kam, to už neřekli, že má zase strach, co s ním udělají. Gustav mi také děkoval za naše přátelství, že jsem se mu věnoval a pomáhal mu při pobytu v táboře. Nakonec mi řekl, abych věřil, že i moje vysvobození nastane brzy. Potom odešel na hlavní bránu, kde už ho netrpělivě čekali, naložili do auta a odvezli do neznáma. Nikdy víc v životě už jsem se s ním nesetkal.

Gustav Husák byl z vězení propuštěn v roce 1960 a v roce 1963 byl plně rehabilitován. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968 si ho Moskva vybrala za hlavního vůdce politiky v ČSSR, stal se generálním tajemníkem Komunistické strany Československa a v roce 1975 prezidentem Československé socialistické republiky a tím byl až do revoluce v roce 1989. Zemřel 18. listopadu 1991 jako soukromá, polozapomenutá osoba. Přes proklamovaný ateismus jej krátce před smrtí navštívil římskokatolický kněz a ze světa odešel, jak se říká, „smířen s Bohem“ (pozn. red.).

Chřipková epidemie

Krátce po odchodu Gustava Husáka z tábora postihla na začátku zimy v roce 1955 náš tábor velká chřipková epidemie. Infekce se velmi rychle šířila. Postižení dostávali velmi vysoké horečky a trpěli průjmy. Nemoc zachvátila skoro celý tábor, takže nakonec do práce chodilo jen pár jednotlivců z každé skupiny. To pochopitelně narušovalo provoz na šachtě. Táborové velitelství nařídilo přísná opatření, tzv. karanténu. Nesmělo se chodit do jiných baráků, každý se musel zdržovat jen ve svém baráku a na své světnici, kde bydlel. Pouze táborovému lékaři a jeho pomocníkům bylo dovoleno navštěvovat nemocné, nosit jim léky a vyměňovat jim prádlo. Táborový lékař sám na všechno nestačil, protože nemocných bylo skutečně mnoho. Přihlásil jsem se dobrovolně jako pomocník a kupodivu se mně chřipková epidemie vyhnula. I když jsem se stále pohyboval mezi nemocnými, ošetřoval je, podával jim léky na sražení horečky, umýval je, převlékal je a neustále vyměňoval propocené ložní prádlo, nikdy jsem se nenakazil. Byl jsem proti chřipce imunní a stále jsem se cítil velmi dobře a kromě toho, že jsem denně chodil do práce, jsem mohl pomáhat pacientům. Možná to byla nějaká zvláštní Boží ochrana, aby někdo zůstal v pořádku a mohl ošetřovat druhé. Epidemie trvala tři týdny a potom se to začalo lepšit. Nemoc ustoupila, kamarádi nabývali síly a začali zase chodit do práce. Naštěstí si tato epidemie nevyžádala žádné oběti a nezpůsobila vážné následky.

Spolupráce s civilními zaměstnanci

Když jsem jezdil s lokomotivou po šachtě a rozvážel vozy na různá pracoviště, byl jsem také stále ve styku s civilními zaměstnanci. Brzy jsem začal dělat opět prostředníka „černého obchodu" mezi nimi a vězni. V táboře bylo několik vězňů, kteří měli umělecké nadání a ve volném čase vyráběli různé drobné umělecké předměty. Civilní zaměstnanci nám z venku dodávali pracovní nástroje a materiál a za odměnu za to dostávali naše výrobky. Malovaly se hedvábné šátky, které ženy nosily na hlavě nebo kolem krku, používaly se k tomu olejové barvy speciálně určené na látky a vězňové malovali na šátky krásné ornamenty, květiny a umělecké kresby a díky trvalým barvám bylo možné tyto šátky i prát. Také se hodně vyráběly různé přívěšky a náboženské předměty. Dělali jsme růžence, křížky, srdíčka a medailonky, velmi populární byly výrobky z plexiskla. Podle požadavků zákazníků jsme do medailonů vyrývali monogramy nebo do srdíček zalévali miniaturní fotky pro milého nebo milou či děti. Tyto umělecké výrobky si civilní zaměstnanci nosili domů a dávali je jako dárky svým nejbližším k narozeninám, vánocům nebo různým jiným příležitostem. Díky spolupráci s civilními zaměstnanci jsme si mohli opatřit z venku prakticky jakoukoli věc. Hlavní jejich pomoc ale byla při zprostředkování korespondence se svobodným světem. Oficiální korespondence vězňů v táboře byla přísně kontrolována a nebylo možné napsat nic otevřeně. Doručování pošty tam a zpět prostřednictvím civilních zaměstnanců bylo nakonec jedinou možností, jak kontaktovat rodiny a podávat si spolehlivé informace. Také já jsem měl mezi těmi civilními zaměstnanci spolehlivého člověka, kterému jsem mohl důvěřovat. Po čase jsem ho požádal o odeslání dopisu do Vídně mé rodině, kterou jsem tam před několika lety zanechal. Dotyčný skutečně můj dopis do Vídně odeslal, ale asi za měsíc přišel dopis nazpátek s tím, že dotyčná osoba tam již nebydlí. Dopis vrácený z Vídně i s razítkem mi kolega donesl nazpátek. Tak jsem věděl, že dopis byl skutečně odeslán, ale protože se vrátil zpět bez odpovědi, musel jsem dál žít v nejistotě, co se s mojí rodinou děje.

Nadpřirozená pomoc při práci na šachtě

Jak jsem již dříve uvedl, práce v uranových dolech byla nesmírně nebezpečná. Úrazy byly na denním pořádku. Když jsme nastupovali do práce, nikdo nevěděl, jestli se ze směny vrátí. Nejen tradiční hornický pozdrav „Zdař Bůh", ale i každodenní vroucí modlitba a častá myšlenka na Boha nás ujišťovaly, že jsme neustále v rukou Božích a jenom tak můžeme obstát. Sám osobně jsem prožil několik případů zvláštního nadpřirozeného zásahu, který mi přímo zachránil život a mnoho podobných případů jsem zažil i u svých kamarádů.

Jednou jsem nastoupil na směnu a nepřišel můj závozník. Musel jsem tedy jezdit sám, sám si připojovat a odpojovat plné a prázdné vozy, zkrátka dělat práci za dva. Pokud byla trať čistá a v pořádku, jezdilo se velkou rychlostí až 80km za hodinu. Dovezl jsem prázdné vozy na pracoviště a odvážel plné k těžební kleci. Hnal jsem si to v tunelu velikou rychlostí, ale najednou se stalo něco neobvyklého. Jakoby mě najednou uchopila nějaká nevidítelná ruka, v hlavě mi začalo hučet a slyšel jsem zřetelný hlas, který říkal: „Jeď pomalu a zastav!" Snížil jsem rychlost asi na 50 km v hodině, ale ten hlas se stále ozýval znovu a znovu: „Jeď pomalu!" Opět jsem snížil rychlost a najednou jsem v záři lokomotivního reflektoru uviděl daleko v tunelu něco tmavého, jakoby ten tunel končil. Dupnul jsem na brzdu a zařadil zpětný chod lokomotivy. Pod koly šlehal oheň a létaly jiskry, jak jsem brzdil a vlak nakonec zůstal stát jen pět metrů před závalem celé chodby. V tunelu spadl strop a zasypal trať. V tomto okamžiku mi přestalo hučení v hlavě a zavládl klid. Říkal jsem si, co se to jen stalo a děkoval Bohu, že jsem zůstal naživu. Bylo to jistě Boží varování, zřejmě prostřednictvím anděla strážného, abych snížil rychlost. Kdybych býval jel plnou rychlostí, absolutně by nebylo možné vlak zastavit a to by byla moje jistá smrt, protože plně naložené vagóny by mě rozmačkaly. Vzal jsem klíče od lokomotivy a šel k důlnímu oznámit, že je chodba zavalená a že se musí vyčistit. Celou cestu jsem se modlil a děkoval Bohu za záchranu života.

Jiný zajímavý případ se stal, když jsem vezl se svým závozníkem prázdné vozy na jedno pracoviště. Obvykle jsme připojovali k lokomotivě 15 vozů. Když jsme brali prázdné vozy, tak jsme je netahali za lokomotivou, ale tlačili je. Vyrazili jsme směrem k určenému pracovišti a jeli dost rychle, protože trať byla v pořádku. asi v polovině cesty mě přepadl pocit úzkosti, podobně jako v prvním případě o kterém jsem psal. Opět jsem zcela jistě věděl, že se něco stane a to mě přinutilo zastavit. Závozník, který stál se mnou na lokomotivě se mě zeptal, proč jsem zastavil. Řekl jsem mu, aby se šel podívat dopředu, že se tam muselo něco stát. Udiveně se mě zeptal: „A co by se mělo stát?" Znovu jsem mu řekl: „Běž se podívat dopředu a všechno zkontroluj. " Slezl nakonec z lokomotivy a šel se podívat na začátek vlaku a přitom nadával, že nejsem normální. Když došel k prvnímu vozu v řadě, kterou jsme tlačili před sebou, začal mávat lampou a volal na mě, abych se tam šel podívat. Celá trať byla opět zasypaná dřevem a kamením. Šalování nevydrželo velký tlak skal a opět všechno spadlo na koleje. Závozník se na mě podíval a udiveně se zeptal: „Kdo ti řekl, že je celá trať zasypaná?" - „Nikdo mi to neřekl. Vůbec jsem o tom nevěděl. Ale něco mě upozornilo, abych zůstal stát, tak jsem zastavil." Závozník nad tím jen kroutil hlavou. Rychle jsme uklidili celou trať, abychom mohli jet dál. Když jsme dojeli na pracoviště, ptali jsme se chlapů, jestli ta trať byla zavalená, když šli do práce. Řekli, že nic neviděli, že trať byla celá čistá a proč se na to ptáme. Řekl jsem jim, co se

stalo a oni se divili, jak je to možné. Když jsme potom vezli plné vozy k výtahu, pořád to mému závozníkovi nešlo do hlavy, jak je možné, že jsem zastavil vlak, že musím být nějaký jasnovidec nebo čaroděj. Musel jsem se tomu zasmát. Dobře jsem věděl, že všechno je pouze v rukou Božích. Pokud budu muset umřít, bude to vůle Boží a nemohu tomu zabránit. Pokud žiji, je to dar Boží lásky a milosrdenství.

Třetí případ se mi opět stal bez závozníka. Připojil jsem k lokomotivě 15 plných vozů a pomalu jel k výtahu. Po chvíli jsem zpozoroval, že vlak jede nějak lehko a tlak vozů na lokomotivu je nějaký menší. Když jsem se otočil, viděl jsem, že nemám za sebou všechny vozy. Několik se jich odpojilo a já jsem jel jen s polovinou vlaku. Naneštěstí byla trať mírně z kopečka a tak se odpojené vozy rozjely a začaly mě dohánět. Nemohl jsem zastavit, protože rozjeté vozy by do mě narazily. Jel jsem tedy dál a hlavou se mi honila pouze jediná myšlenka. Blížíme se k hlavní trati, na kterou se připojuje tato vedlejší. Jenom aby tam bylo volno. Horší, že nebudu moci přehodit výhybku a vlak vykolejí. Vjížděl jsem do poslední zatáčky před místem, kde se tratě spojovaly. Najednou jsem dostal zezadu velkou ránu. Dodnes nevím, jak jsem se s lokomotivou dostal na hlavní trať. Vozy za mnou létaly vzduchem a zatarasily celý tunel. Obrovský rachot, oblak prachu a když se to rozplynulo, tak já na lokomotivě jsem stál na hlavní trati. Nevím, jakým způsobem jsem přejel tu uzavřenou výhybku, kterou bylo nutné přehodit, aby lokomotiva nevyletěla z kolejí ven. Jak se to všechno stalo dodnes nevím. V tom okamžiku jsem nic nevnímal. Za chvíli došel na místo důlní, který uslyšel rachot. Když uviděl celou tu spoušť, začal lomit rukama a křičet, co jsem to jen udělal. Já jsem seděl na lokomotivě a smál se na celé kolo jako blázen. Důlní si skutečně myslel, že jsem se pomátl na rozumu. Řekl jsem mu, aby si nedělal starosti, že to všechno uklidím a za dvě hodiny bude trať čistá. Zajel jsem s lokomotivou na hlavní stanoviště a s kamarádem jsme vzali řetězy a různé železné tyče a jeli na místo havárie. Povytahovali jsme převrácené vozy, postavili je zpět na koleje a naložili zpět do vozů. Když se důlní přišel podívat, bylo už vše uklizené. Opět to dobře dopadlo. Nic se mi nestalo, neměl jsem ani jediné škrábnutí. Pán Bůh mě měl rád a proto mě opět nechal naživu.

Další zajímavá příhoda se stala mému kamarádu Karlovi. Podobně jako já byl strojvůdce. Oba jsme byli dobří přátelé. Jednou nedošel do práce můj závozník a toho dne nedošel závozník ani Karlovi. Domluvili jsme se tedy, že budeme jezdit společně. On jako strojvůdce a já jako jeho pomocník. Připojili jsme prázdné vozy a jeli na pracoviště, které jsem pravidelně obsluhoval. Trať, která tam vedla, nebyla v dobrém stavu. Bylo třeba jezdit velmi pomalu a opatrně. Než jsme vyjeli na trať, ptal jsem se Karla, jestli to tam zná a když mi řekl, že ne, snažil jsem se mu všechno dobře vysvětlit. Když jsme dojeli na to nejhorší místo, zastavili jsme a já jsem mu řekl, aby si to místo dobře zapamatoval. Až pojedeme s plnými vozy nazpátek, musí zůstat před tímto místem stát a potom jen pomaličku popotahovat vozy za sebou. Také jsem mu řekl, že až se budeme blížit k tomu místu, že mu dám znamení, aby zpomalil a zůstal stát. Když jsme jeli s plnými vozy zpět, řídil Karel lokomotivu a já jsem stál vzadu na posledním voze. Když jsme se blížili k tomu nebezpečnému místu, tak jsem na Karla zapískal na znamení, aby zastavil. Karel to však neudělal a místo, aby zastavil, tak přidal. Když jsem viděl, co Karel dělá, seskočil jsem z vozu dolů a jen sledoval, co se stane. Když lokomotiva v té velké rychlosti vjela na to kritické místo, vyletěla do vzduchu i s Karlem a za ní všechny vozy. Obrovský rachot, prach a velká tma - a pak se rozhostilo ticho. Byl jsem zcela jistý, že Karel je mrtev. Celý ten vlak ho musel i s lokomotivou rozmačkat. Když se prach trochu usadil, pomalu jsem se blížil k místu neštěstí a svítil si svou lampou. Přelézal jsem jeden za druhým převrácené vozy, vysypané balvany a vší silou jsem křičel: „Karle! Karle!“ Neozval se však ani jediný hlásek, nikde se neobjevil ani nejmenší pohyb. Když jsem se dostal až k lokomotivě, byla převrácená, ale Karel v ní nebyl. Začal jsem Karla hledat, ale nemohl jsem ho nikde najít. Byl jsem si jist, že je mrtev. Určitě ho zasypaly kameny. Přesto jsem však neúnavně hledal. Když jsem se na chvíli narovnal, abych si oddechl, všiml jsem si, že na jedné straně tunelu je převrácený vůz namáčklý úplně na zdi a za tím vozem jsem uviděl Karla. Stál tam přilepený ve skalním výklenku, snad jediném na celé trati, zazděný bočnicí vozu. Vozy se obdivuhodným způsobem tak vzpříčily, že ho vlastně v tom výklenku chránily. Když jsme ho uviděl, zařval jsem: „Karle!!!“ Ani se nehnul. Stál tam jak kamenná socha. Šel jsem až k němu, chytil jsem ho a zatřásl s ním a znovu zařval: „Karle, probuď se!“ Vtom otevřel oči. Viděl jsem, že žije a hrozně se mi ulevilo. Když se vzpamatoval, zeptal se: „Co se stalo?“ Řekl jsem mu: „Ty se mě ptáš, co se stalo? Ty blbče, ty ses znovu narodil! Buď rád, že jsi naživu. Podívej se, jak to tady všechno vypadá. Říkal jsem ti, že musíš zastavit a tys na to ještě šlápl. Musíme to tady všechno uklidit.“ Karla jsem nechal na místě, aby to tam hlídal, aby do toho nenarazil jiný vlak. Sám jsem šel pro druhou lokomotivu a opět vzal řetězy a různé železné tyče a dojel na místo, abychom tam dali všechno do pořádku. Lokomotivu i vozy jsme zvedli opět na koleje, všechno jsme dali do vzorného pořádku, takže nikdo nevěděl, co se nám stalo. Pouze lokomotiva byla trochu odřená a když jsem po směně předával stroj a důlní viděl, že je trochu potlučený, tak se ptal, co se stalo. Řekl jsem mu, že jsme nešťastnou náhodou narazili do sebe s druhou lokomotivou, ale že je do jen maličkost a že se to dá opravit. Důlní už nic neříkal a my jsme byli šťastní, že je Karel naživu a nic se mu nestalo. Opět v tomto případě mi nikdo na světě nevysvětlí, jak je možné, že Karel, který řídil lokomotivu, která vyletěla do vzduchu a převrátila se, v ní nezahynul, ale ocitnul se na druhé straně chodby ve výklenku zakrytém nákladními vozy. Jakým způsobem se to stalo, že to přežil a neměl ani jediné škrábnutí, to zůstane záhadou. Byl to opět velký zázrak. Karlův život mohl zachránit jedině Bůh. Karel sám si naprosto nic nepamatoval, co se s ním v té chvíli událo.

Pokračování příště.

Redakčně upraveno podle zápisků Ondřeje Dunara

Pope's "Judge" Remarks Not a Change to Church Teachings

When Pope Francis told reporters July 28, "Who am I to judge" a homosexual person, he was emphasizing a part of Catholic teaching often overlooked by the media and misunderstood by many people.

In the words of the *Catechism of the Catholic Church,* the church teaches that homosexual people "must be accepted with respect, compassion and sensitivity" and that "every sign of unjust discrimination in their regard should be avoided."

But the catechism also describes a "homosexual inclination" as "objectively disordered" and homosexual acts as "intrinsically disordered," because sexuality is "an integral part of the love by which a man and a woman commit themselves totally to one another until death."

The church teaches that any sexual activity outside the bond of marriage between a man and a woman is sinful. Pope Francis did not change or challenge that teaching.

Pope Francis made his comments about homosexuality during a news conference with reporters flying with him from Brazil to Rome.

The pope was asked about what has been described as a "gay lobby" in the Vatican, allegedly a group of priests and bishops who work at the Vatican and protect each other. Pope Francis said it was important to "distinguish between a person who is gay and someone who makes a gay lobby."

"A gay person who is seeking God, who is of good will - well, who am I to judge him?" the pope said. "The *Catechism of the Catholic Church* explains this very well. It says one must not marginalize these persons, they must be integrated into society. The problem isn't this (homosexual) orientation - we must be like brothers and sisters. The problem is something else, the problem is lobbying either for this orientation or a political lobby or a Masonic lobby."

Although the question to the pope was about gay Vatican employees, the pope's response was not specifically about priests who are homosexual, a question addressed in 2005 by the Congregation for Catholic Education, which was in charge of seminaries at the time.

The document was titled, "Instruction Concerning the Criteria for the Discernment of Vocations With Regard to Persons With Homosexual Tendencies in View of Their Admission to the Seminary and to Holy Orders." The church distinguishes between homosexual acts and homosexual tendencies or orientation, it said. The church, unlike much of the public, does not assume all those with a homosexual orientation are sexually active, just as it does not assume all heterosexuals are sexually active.

Men "who practice homosexuality, present deep-seated homosexual tendencies or support the so-called 'gay culture'" are not to be admitted to Catholic seminaries or to be ordained, it said, although it did not give a detailed explanation of what exactly constitutes a "deep-seated" homosexual tendency.

While excluding their suitability for ordination, it said, "such persons must be accepted with respect and sensitivity. Every sign of unjust discrimination in their regard should be avoided. They are called to fulfill God's will in their lives and to unite to the sacrifice of the Lord's cross the difficulties they may encounter."

New York Cardinal Timothy M. Dolan, president of the U.S. Conference of Catholic Bishops, speaking on "CBS This Morning" July 30, said Pope Francis' remarks on the plane reflect "a gentle, merciful, understanding, compassionate" approach to church teaching which emphasizes "that while certain acts may be wrong, we would always love and respect the person and treat the person with dignity."

Pope Francis' words "may be something people find new and refreshing," Cardinal Dolan said, but "I for one don't think it is and I hate to see previous popes caricatured as not having that."

The current pope's approach to the question of homosexuality on the flight from Brazil reminded some journalists of the approach Pope Benedict XVI took to a question about gay marriage during a July 2006 flight to Spain where he celebrated the World Meeting of Families.

"It's true that there are problems and things that Christian life says no to," he told reporters. "We want to make people understand that according to human nature it is a man and a woman who are made for each other and made to give humanity a future."

However, he said, instead of focusing on condemning attempts to legally recognize homosexual unions, "let's shine a light on the positive things, so we can make people understand why the church cannot accept certain things, but at the same time wants to respect people and to help them."

By Cindy Wooden
Catholic News Service
The Observer, August 9, 2013

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - Měsíčník České Misie v Chicagu - Vydává Česká Misie - náboženské a kulturní středisko 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 255 - 5117, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Mons. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 1.třída 40.00 USD, Canada letecky 40.00 USD, Cizina letecky 55.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Šeky pište na CZECH MISSION. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

Picturesque Regions of Ancestral Homeland

Orlické Mountains

The Orlické Mountains begin at Duszniki Pass in Kłodzko region, enter Bohemia near Olešnice, and continue southeastwards up to the Divoká Orlice by Čihák. The mountains are 40 km long and have an average altitude of 1000 m. They form a part of the natural border of the Bohemian basin, and at places the frontier actually follows their ridge. Their length also defines the administrative region of Hradec Králové. The history of the name of the Orlické Mountains is interesting. Although they, unlike other mountains, form a single, compact, narrow range, a single, unifying name we use today is actually of recent creation. The oldest three names for separate parts of the mountains were found in land registers of the 16th century: Frymburk Mountains, Vrchmeze and Kunštat Mountains. Later, several other names appeared, mostly derived from domains or larger settlements like Opočno, Rychnov, Sedloňov, Dešenské, or Cold mountains. The name Kačenka's Mountains and the related tale were already known in the 19th century, and often occur in chronicles as well as in the works of Němcová and Jirásek. With such a variety of names, it is no wonder that when F. X. Zippe was preparing a review of the Hradec region for the still useful *Sommer's Topography of Bohemia* of 1836, he felt the need for a unifying name for the whole range. Taking advantage of what was at hand, he named the mountains Orličí, after the river Orlice, and the name was later changed to Orlické.

The thick border forest with few trade paths began receding to civilization as late as the 13th century, when colonization started. The first villages were founded in valleys, along streams and roads, and were home to German-speaking settlers as well as Czechs. The environment defined their livelihoods. They were woodsmen, charcoal burners, small farmers, and later weavers and glass-makers. As an example, the present Olešnice arose on a pack animal path to the Kłodzko region. Its inhabitants had the duties of keeping the path passable and of giving warning by fire or smoke signals about the possible danger of enemy incursion. In the 15th century iron ore was mined there, and in 1499 it was already mentioned as a small town. That development was interrupted in the 20th century and the fundamental breach was the separation of the Sudetenland from Czechoslovakia, their unification with the German Reich after Munich agreement, and the subsequent expulsion of the German population after the war. A similar situation is in other villages as well which nowadays reanimate only during the summer and winter tourist seasons, when the numbers of inhabitants increase.

Rokytnice was founded as a settlement of charcoal burners in the second half of the' 13th century. The burners overcame a sturdy bear that frightened by them climbed a linden tree in the village. Their brave exploit is enshrined in the town's coat of arms. In Rokytnice's market square a number of wooden houses with arcades and high gables still stand. An old stronghold was in 1600 turned into a Renaissance palace. Originally a woodsmen's settlement. Inline has long tradition of glass-making reaching back to the 16th century. Luxurious Baroque glass, so called "kolovrat's crystal" was produced here and then exported all over Europe. The local Museum of Tourism, Winter Sports and Crafts has samples of glass-making as well as an entire exhibition about the history of glass-making in the Orlické Mountains. During a period of economical prosperity, a beautiful Baroque church designed by J. A. Santini in 1723-1726 was erected in Deštné. The twin towers of the church dedicated to St. Mary Magdalene still dominate the village.

Let's move from the foothills to the ridge. There are the most valuable parts of the indigenous ecosystem: vast peat bogs, wet meadows, and source areas from which streams and rivers flow down the woody valleys to the foothills and further to the country. Separate nature reserves, such as Bukačka or Černý Důl, as well as protected natural forms, like Velká Louka, Jelení Lázeň, and Trčkov, are included in the Protected Landscape Area Orlické Mountains established in 1969. The best known is Bukačka, called the botanical garden of the Orlické Mountains. It spreads over the area of 50 ha along the route between Šerlich and Vrchmezí, at an altitude of over 1000 m. It is an example of a natural flora of the highest parts of the mountains, and with more than 200 species of the higher plants, including many rare or protected ones, it is considered to be the richest site of the entire mountain range.

The peak of Vrchmezí used to be one of the most popular spots in the Orlické Mountains, renowned for its wide views and several subsequently constructed view towers. The most notable was a 16-m view tower erected in 1882 with a tourist chalet by Heinrich Rübartsch, descendant of Czech exiles, with financial support from the Glatz Mountaineering Society. The chalet and the view tower were frequented in great numbers by both Czech and German tourists. Alter the Second World War, the buildings disappeared and the popularity of Vrchmezí declined.

At present the most frequented place is probably Masaryk chalet on Šerlich, built at the altitude of 1019 m in 1924-1925 by the Czech Tourist Club from Hradec Králové and designed by Bohuslav Fuchs from Brno. Since 1935 a bronze head of President T. G. Masaryk by Leoš Kubíček has been watching the country from its terrace. The fact that this bust was three times removed and four times restored gives an inglorious testimony about the state of democracy in the 20th century. Another reminder of that century is a number of concrete bunkers and fortress Hanička, remains of the construction of light and heavy fortifications of the 1930s built by pre-Munich Czech army. The highest hill of Orlické Mountains is Velká Deštná, with a height of 1115 m. From the view platform of a small wooden tower, one can see the whole range of Orlické Mountains - round woody hills and their foothills, a part of Poland, and, in times of good visibility deep into the country, sometimes as far as Hradec Králové and the Giant Mountains.

Tony Jandáček

Photo on back page:
Masaryk chalet on Šerlich in the Orlické Mountains

